

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratom:

Enostopna petina vrsta
malih oglaševanj po Din 1:50 in
Din 2:—, večji oglaševanj nad
45 mm višine po Din 2:50,
veliki po Din 5:— in 4:—,
oglaševanj v uredniškem delu
vrstica po Din 6:—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisni
se ne vračajo: nerankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

»Domoljub« ustavljen.

Policijsko ravnanje je poslalo 13. januarja t. l. pod št. 25/5 g. Josipu Gostinčarju, odgovornemu uredniku »Domoljuba« sledeči odlok:

Na temelju § 138. ustave prepoveduje policijska direkcija nadaljnje izhajanje in razširjanje periodične tiskovine »Domoljub«, glasilo J. K. Z., ki izhaja v Ljubljani in se tiska v Jugoslovanski tiskarni, ker v zadnjih letih dosledno prinaša članke, ki izjavljajo k mržnji do države kot celote, k verskemu in plemenskem razdor.

V podkrepitve tega razloga se navaja sledeče v tej smeri pisane članke:

Iz leta 1922:

Štev. 1 Uvodni članek.

» 3 Širom domovine. — Obrtna zveza.

Štev. 4 Širom Domovine.

» 5 Kdo državo vzdržuje?

» 5 Naši vzorni diplomatje.

» 8 Srbska Jugoslavija. — Enakopravnost pod centralističnim jarmom.

Štev. 11 Enakopravnost.

» 15 Proti kraljevi plači.

» 16 Republika ali monarhija. — Celotno vrsto novih državnih palač.

Štev. 17 Za naš denar.

» 19 Za naš denar.

» 21 Naše smernice. — Enakopravnost.

Štev. 26 Obtožba najbednejših.

» 27 Kralja Aleksandra. — Med najvišjimi gospodi.

Štev. 29 O pravem in lažnjivem republikanstvu in o belgrajski korupciji.

Iz leta 1923:

Štev. 4 Uvodni članek. — Kako Pašić vojsko pelje.

Štev. 5 Kdo plačuje? — Jutranje novice. — Pohišstvo na cesti.

Štev. 12 Uvodni članek.

» 13 Srbi na razpotju. — Kaj pravi dr. Korošec.

Štev. 15 V velesrbski službi.

» 21 Kaj pomeni sokolski znak?

» 42 Samo Srbi so dobri kmetje. — Puceljev centralizem in Srbom groš, Slovincem knof!

Štev. 43 St. Jernej na Dolenjskem.

» 44 Dva nova generala.

» 45 Celotno množico novih generalov.

Štev. 47 Proti industriji. — Vihar.

» 48 Slovenci in Hrvati, plačajte!

Iz leta 1924:

Štev. 11 Uvodni članek.

» 13 Bodi Srb — ali pogini!

» 14 Pašićevo pismo.

» 15 Slovenski demokrati v pravi luči.

Štev. 17 V pojasnilo dr. Žerjavu.

» 18 Dr. Žerjav — velesrb.

» 20 Zakaj neizprosni boj proti velesrbsstvu?

Štev. 21 Uvodni članek. — Milijarde slovenskega premoženja so se preselile v Beograd.

Štev. 22 Vidovdanska ustava odpravljena.

Štev. 24 Grosuplje.

» 25 Ljudstvo govori. Bukovica pri št. Vidu na Dolenjskem. — Kamnik. — Sv. Križ pri Kostanjevici. — Križe pri Tržiču.

Štev. 49 Uvodni članek. — Pašićevi pomagači v Sloveniji. — Proti Hrvatim.

Štev. 50 Za velesrbe agitira.

» 53 Amputacija ali strah za otroke.

Iz leta 1925:

Štev. 1 Prazni upi.

Radi nekaterih zgoraj omenjenih član-
kov je bil list »Domoljub« tudi zaplenjen,
in sicer št. 27 iz leta 1922, št. 25 iz
leta 1924 in št. 1 iz leta 1925.Proti temu odloku prost je utok na ve-
likega župana ljubljanske oblasti, katerega
se mora vložiti pri policijski direkciji v ro-
ku 14 dneh, računši od dneva, ki sledi uro-
čitvi tega odloka.

Policijski direktor:

Guštin.

Svoboda besede.

Kakor poročamo na drugem mestu, je policijsko ravnanje v Ljubljani ustavi-
lo »Domoljuba«, list, ki izhaja že 38 let in
je glasilo ogromne večine slovenskega
kmečkega ljudstva, ki je na ta način pri-
šlo ob svoj javni glas. Obsojeno je na molk,
da ne more več dati pisani besedi izraza
svojemu političnemu mišljenju.Utemeljitev tega policijskega odloka
je edina svoje vrste v zgodovini, odkar ima-
mo v Evropi demokracijo. »Domoljub« so
ustavili, češ da je izzival mržnjo do države
kot celote in verski ter plemenski razdor.
Izzival pa je k temu rečem cela tri leta, ka-
kor pravi policijski odlok, v 61 člankih in
noticah, od katerih je oblast zaplenila sa-
mo 3, in sicer je bila zadnja zaplenba iz-
rečena en teden potem, ko je bil list izšel!
Iz česar sledi, da je oblast cela 3 leta kruto
zanemarjala svojo dolžnost in pustila »Do-
moljuba«, da nemoteno »razdira državo«,
dokler se ni spomnila na svojo dolžnost tik
pred — volitvami za narodno skupščino
8. februarja 1925.In na kak način je »Domoljub« izzival
»mržnjo do države kot celote« ter »sejal
verski in plemenski razdor«? S tem, da je
kritiziral radikalno in samostojno demo-
kratsko stranko, ki si prisvajata nadoblast
nad večino ljudstva, katero tvori državo;
s tem, da je žigosal pogubno politiko in go-
sposdarstvo vladajoče manjšine; s tem, da je
delal za resnični bratski sporazum med Sr-
bi, Hrvati in Slovenci; s tem, da se je vedno
boril za pravice ljudstva, za spoštovanje
zakonov in za poštenost v upravi.Odlok policijske oblasti za Slovenijo
je seveda maslo dr. Cekina. Ta veliki pri-
jatelj slovenskega ljudstva bi na ta način
rad preprečil agitacijo za SLS med ljud-
stvom in pridobil naročnikov svoji nebla-
godiški »Domovini«. Tako misli, da bo
vendarle izvoljen, da bi mu ne bilo treba
še delj igrati ministra brez ljudskega man-
data, česar ga je očitno sram.Dr. Cekin pa bo na to zaman čakal.
Njegov najnovejši čin bo pridobil SLS de-
setkrat več volivcev nego jih je mogel pri-
dobliti »Domoljuba« sam. S tega stališča gre
dr. Cekinu naša iskrena zahvala. In vse,
karkoli si bo Cekin še izmislil nasilij, bo
tembolj okrepilo SLS. Vsaka Cekinova od-
redba je vredna tisoč naših agitatorjev. On
bo vzdrnil najbolj mirnega in ravnoduš-
nega volivca, da bo 8. februarja t. l. vrgel
volivno krogljico v prvo skrinjico!Kar se tiče policijske prepovedi same
na sebi, se razume, da nobena stvar, ki iz-
haja od Cekina, nima nič skupnega s prav-
nom, pravnim čuom ali pravnimi navadami.
To so reči, ki so dr. Cekinu popolnoma tu-
je. Pač pa imamo še neodvisno sodišče, za
katero obstaja ustava in člen 13. ustave,
ki določa, da mora oblastvo v 24 urah po
izvršitvi take tiskovne prepovedi izročiti
stvar sodišču, ki mora v 24 urah prepoved
potrditi ali razveljaviti. Razsodbe neodvis-
nega sodišča mirno čakamo.Cekin pa bo tudi dočkal rozsodbo, ki
je jako blizu in ki je ne bo izreklo sodišče,
ampak celokupen slovenski narod.

Radikali razcepljeni.

Belgrad, 14. jan. (Izv.) Ze včeraj smo
poročali o velikem cepjenju list radikalne
stranke v raznih okrožjih. Danes poročajo
listi, da so včeraj bile vložene v mnogih
drugih okrožjih na sodiščih posebne radi-
kalne liste, takozvane liste radikalov čistih
rokov proti listam radikalnih korupcionistov.
Proti Pašiću je v Banjaluki vložena lista
z nosilcem Lazarevičem. Včeraj je bila v
sremskem okrožju, kjer je tudi Pašić nosi-
leec oficijelne radikalne liste, vložena li-
sta radikalov, ki so proti Pašiću, z nosi-
teljem bivšim radikalnim poslancem Mila-
nom Nedeljkovičem. Tako imajo radikali
dvojne liste v 22 okrožjih. V nekaterih kra-
jih pa po tri: v Črni gori in v travniškem
okrožju. Nasproti temu je iz dosedanega
pregleda razvidno, da ima Davidovičeva
stranka po dve listi samo v treh okrožjih,
kar je brez dvoma velik uspeh in se vidi,
da gre stranka kompaktno na volitve, ker
je imela pri prejšnjih volitvah dvojne liste
v vseh okrožjih.

Vlada po svojem sramotnem moralnem porazu.

Belgrad, 14. jan. (Izv.) Po kraljevem
prihodu se je splošno mislilo, da bo vlada
podala ostavko. Tudi diplomatični krogi
so bili o tem prepričani in kolikor smo
zvedeli, so vsi diplomatični krogi poročali
svoim vladam, da je bilo za danes prič-
akovati ostavke PP vlade. Ta ostavka do-
sedaj še ni podana. Vlada dela na vse mo-
goče načine, da bi se obdržala na vladi,
da bi javnost prepričala, da odločitev za-
grebskega sodišča ne more biti za njo me-
rodajna. O tem poročajo vsi listi.»Pravda« piše: »Včeraj se je v diplo-
matičnih in političnih krogih pričakovalo,
da bo vlada po sramoti, ki jo je doživela
z oboževanjem Radičevcev, podala ostav-
ko. Vendar se ta vest v vladnih krogih
denantira in se trdi, da bo vlada v izjavi-
nju šla do konca brez ozira na odločitev
sodišča, ki so mnenja, da se proti Radičev-
cem ne sme vporabljaliti zakon o zaščiti drž-
ave in so radi tega prenehala z preiska-
vo proti obožencem.Vlada je poslala na Bled ministra
Žerjavo, da bi on z znano svojo zgovor-
nosjo pridobil kralja za to, da ne bi za-
lital od vlade, da izvaja posledice radi
svojega poraza. Dosedaj vlada ni dobila z
Bleda nobenih poročil in v njenih krogih
je opažati še vedno zelo veliko vznemirje-
nje in razburjenje. Javnost pa še nadalje
pričakuje od vlade, da bo ostala dosledna
svojem prejšnjim napovedim in da je tre-
ba počakati z obtožbo proti Radičevcem,
dokler ne pade odločitev sodišča.Belgrad, 14. jan. (Izv.) Da bi vlada
zakrila sramoto, je minister za notranje za-
vede Maksimović podal danes »Vremenu«
izjavo, ki pa še globokeje dokazuje praz-
noto vladne obtožbe in njeno popolno ne-
upravičenost za izjemne ukrepe proti Hrva-
tom in Slovincem, ki jih je sklenila. V tej
izjavi govori notranji minister o tem, da je
po njegovem globokem prepričanju Radič
gotovo kriv, in da bi moral biti radi tega
gotovo kaznovan. Pri tem minister ne po-
misli da za kaznovanje človeka ne zadostu-
je prepričanje enega ministra, temveč da
je treba dejanj in dokazov za dejanja, ki so
kazniva po zakonu. Poleg tega notranji mi-
nister priznava, da je prepovedal izročitevpotnega lista Trumbiću radi tega, da ne bi
Trumbić v inozemstvu mogel dobiti kakih
»krivih dokumentov«. Taka izjava, ki do-
kazuje višek bizantinizma, seveda v javno-
sti ni mogla pobiti velikega vtisa, ki ga je
povzročil sklep zagrebskega sodišča. Ta iz-
java je samo javnost utrdila v mišljenju, da
so bili vsi ukrepi, ki jih je PP vlada storila,
odločno usmerjeni na to, da dobi pri volit-
vah večino.DR. TRUMBIČ O IZJAVI NOTRANJEGA
MINISTRA.Zagreb, 14. jan. (Izv.) Vaš dopisnik je
nocoj obiskal dr. Trumbića in je prosil za
njegovo mnenje o izjavi notranjega mi-
nistra Maksimovića v »Vremenu«. Dr.
Trumbić je izjavil: »Notranji minister na
mojo brzojavko ni direktno odgovoril, nego
je podal časnikiarjem izjavo, ki bi imela
značiti indirektnen odgovor. Iz tega odgo-
vora izhaja, da mi on ne dovoli potnega lista
in da je on ukrenil, da mi je bil potni list
odvzet. Šef zagrebske policije je pa na
moje direktno vprašanje izjavil, da je on
sam izdal odločitev, da se mi odvzame po-
tni list. V odgovoru notranjega ministra se
nahaja ideja, o kateri bi človek ne verjel,
da jo je izrekel aktivni minister. Maksimo-
vić hoče, da sodišče sodi na podlagi tega,
kar mu servira obožnica, zagovorniku pa
ne dovoli, da bi mogel nabrati nova sred-
stva za obrambo. Načelni temelj kazenskega
postopanja je, da sta obtožba in obramba
enakopravni. Kakor ima obtožba pravico,
da predloži sodišču vsa kaznjiva dejanja in
dokaze za to, enako ima tudi obramba pra-
vico, da predloži sodišču dokaze, s katerimi
se more pobiti obtožba in dokazati nedol-
žnost obožencev. Sodišče je dolžno, da
uvažuje dokaze obrambe enako kot do-
kaze obtožbe. Poleg sodišča mora tudi
državna upravna oblast spoštovati to pra-
vico obrambe kakor tudi obtožbe ter ne
sme preprečiti obrambe v vršenju njene
zakonite pravice. Notranji minister gazi s
svojo izjavo to osnovno načelo sojenja in
s tem, ker meni zabranjuje, da bi mogel na
postaven način iti preko meje, zlorablja
oblast, ker brez zakonite podlage omejuje
obrambi vršenje njenega prava.

Aretacija tajnika narodne skupščine.

DR. BAČINIĆ V SENCI BAJONETOV PREPELJAN V SPLIT.

Belgrad, 14. jan. (Izv.) Danes je bil
aretiran v Belgradu tajnik narodne skup-
ščine poslanec Radičeve stranke dr. Rude
Bačinić. Zjutraj okrog 10. ure sta prišla v
hotel Petrograd, kjer stanuje tajnik na-
rodne skupščine Bačinić, dva policijska
agenta in mu napovedala aretacijo na pod-
lagi brzozjavne zahteve splitskega držav-
nega pravdnštva. Dr. Bačinić je protesti-
ral proti temu, vendar je mirno odšel z
obema agentoma na policijsko ravnanje,
kjer so ga zadržali do 1. ure. Med-
tem, ko je bil na policijskem ravnanju,
je poslanec opozicijskega bloka in
bivši minister Pešić odšel na policijsko
ravnateljstvo, da zve za vzroke aretacije
tajnika narodne skupščine. Vendar mu ni-
so mogli dati nobenih podatkov niti ni
smel govoriti z aretiranim poslancem.Ob 1. uri je bil poslanec Bačinić v
družbi orožnikov prepeljan na kolodvor,
odkoder ga odpeljejo v Split. Na kolodvo-
ru se je zbrala velika množica potnikov,
ki so gledali tega čudnega zločinca, ki so
ga vodili pod bajoneti. Ko so zvedeli, za
kaj gre, se je med množico opazilo veliko
razburjenje in ogorčenje nad takim bar-barskim postopanjem. Brez dvoma gre za
političen delikt s poslancem Bačinićem,
vendar so ga prepeljali kot navadnega ro-
parja in zločinca v senci bajonetov. Na ko-
lodvoru se je od njega poslovil Džoka Po-
pović, ki se je slučajno nahajal tam. V
kratkem govoru je pojasnil prisotnim to
najnovejšo aretacijo. Popovićev govor so
prisotni odobraval in opazili je bilo, da je
bilo neprijetno celo orožnikom, ki so imeli
nehvaležno nalogo, da spremljajo Bačinića
na poti v splitski zapor. Javnost splošno
obsoja najnovejšo vladno postopanje, po-
sebno postopanje z Bačinićem.Belgrad, 14. jan. (Izv.) Aretacija in
način aretacije tajnika narodne skupščine
dr. Rude Bačinića je izzval proteste v vseh
političnih krogih. V predsedništvo narod-
ne skupščine je odšel podpredsednik dr-
žavnega odbora in podpredsednik narod-
ne skupščine dr. Josip Hohnjec, da prote-
stira pri predsedniku narodne skupščine
proti taki kršitvi poslanske imunitete. Ker
ni našel predsednika, je izjavil dr. Hohn-
jec, da ga bo jutri ponovno poiskal. Če
ga ne najde, mu bo poslal pismen protest.

Delo v korist države.

Belgrad, 14. jan. (Izv.) Današnje »Vre-
me« poroča med drugim tudi o tem iz Za-
greba, da je bilo pri Radiču v zaporu naj-
deno pismo, v katerem so mu javlja, da je
dr. Korošec hotel z njim govoriti. Poleg
tega javlja »Vreme« o aretaciji katoliške-
ga duhovnika Mikana iz Slunja, ki so ga
orožniki aretirali za časa, ko je izvrševal
svojo dolžnost kot duhovnik v mašniški
obleki.Belgrad, 14. jan. (Izv.) Iz Dalmacije
poročajo, da je posebno v šibeniškem
okrožju razvil dr. Drinković neverjeten te-
ror in da vsled tega terorja hrvatsko ljud-
stvo beži preko meje in da je zelo veliko
slučajev, da so kmetje odšli preko meje,
da bi se rešili terorja. V dalmatinskih po-
litičnih krogih se smatra, da se je izvršila
aretacija dr. Rude Bačinića po nalogu dr.
Drinkovića, ker je njegov protikandidat v
Šibeniku.

Neodvisno sodišče in upravna oblast.

Nova Gradiška, 14. jan. (Izv.) Včeraj febrila dostavljena rešitev sodnega stola v Požegi, s katero se ukinja odločitev srezkega poglavarstva v Novi Gradiški, po kateri je bil ustavljen list »Graničar«.

Pritisk na sodišče.

Belgrad, 14. jan. (Izv.) Za nočjo sklicana seja vlade se še vrši. Na njej razpravljajo ponovno o tem, kake korake bi morala vlada podvzeti, da višje sodišče v Zagrebu izda odločitev, ki bi bila v njegovo korist. Vlada krogi trditi, da prvo sodišče ni pregledalo vsega materiala in da ima vlada še novejši material. Vendar je taka trditev brezpredmetna, kajti višje sodišče se pri oceni sodbe prvega sodišča ne more ozirati na nov dokazilen material, temveč samo na onega, na podlagi katerega je prvo sodišče sklepalo.

ZASLIŠEVANJE STJEPANA RADIČA.

Zagreb, 14. jan. (Izv.) Snoči se je Stjepan Radić odredel pritožbi proti kršenju poslanske imunetete, ostajaje z juridičnega stališča še nadalje na stališču, da njegova imuneteta traja do izvolitve novih poslancev. Takoj nato se je začelo zasliševanje Radića, ki se je nadaljevalo danes ves dan. Vaš dopisnik je danes dopoldne obiskal predsednika sodnega stola, preiskovalnega sodnika in državnega pravdnika ter je izvedel, da bo preiskava proti Radiću trajala še delj časa radi obsežnosti materiala.

Državni pravdnik je danes vložil pri bankskem stolu pritožbo proti sklepom senata.

Zagreb, 14. (Izvirno.) Po mišljenju dr. Trumbića more bankski stol na svoji seji proučiti samo formalni zakonski postopek sodnega senata in sklepati samo na podlagi materiala, na čigar temelju je senat izdal svoje sklepe. V nobenem slučaju bankski stol ne more postopati na podlagi novega materiala. Ako bankski stol potrdi sklep senata, lahko državni pravdnik uvede novo postopanje na podlagi novega materiala.

OBZNANA.

Zagreb, 14. jan. (Izv.) V Makarski je bil aretiran poslanec HRSS Kaldarević. — Poslanca HRSS dr. Adžijo je zagrebška policija obsodila na mesec dni zapora in na 1000 Din globe.

POTRJEJENE LISTE.

Zagreb, 14. jan. (Izv.) Danes je bila potrjena kandidatna lista dr. Trumbića za mesto Zagreb. Potrjena je tudi tretja lista Hrvatske zajednice v varaždinski županiji.

JOVANOVIĆ BOLAN.

Belgrad, 14. jan. (Izv.) Današnja seja državnega odbora se ni mogla vršiti, ker je predsednik narodne skupščine Ljubomir Jovanović menda še vedno bolan.

Porečni prstani

14 kar. zlato
6 kar. zlato
amerik. dublé

vedno v zalogi

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova 1
Šelenburgova 7

B. Ž:

Nova ustanova.

Ljudje, ki gledajo v bodočnost in napovedujejo dogodke, ki se bodo godili, se imenujejo proroki. Ljudje pa, ki obravnavajo ali beležijo tekoče stvari, imajo naslov kronisti. To ime prihaja iz starogrškega jezika, kajti se pravi po grško čas kronos. Moj nekdanji profesor grščine gospod Koritnik se bo gotovo s hvaležnostjo spomnil svojega bivšega učenca, ki mu v tem trenutku plešejo po možganih razni circumfleksii, akuti in gravisi. In sem zelo hvaležen gospodu profesorju, da mi je vbil v glavo, da se pravi čas po grško kronos. Še enkrat, gospod profesor, prav lepa hvala vam za to uslugo.

Kronisti so manj važni ljudje, kot proroki. Kajti gledati v bodočnost, to je vse kaj drugega, kakor govoriti o stvareh, ki se dogajajo danes in so se dogajale menda tudi včeraj, predvčerajšnjim in tako nazaj. »Ljubljano čakajo težki časi.« To je proročanstvo, ki mora takoj vzbuditi splošno pozornost. Ali: »V Ljubljani v najkrajšem času ne bo mogoče ničesar več prikriti, vse bo javno in očitno, resnično vam povem.« Če se proročanstvo nadaljuje tako, tedaj postane splošna pozornost napeta, skrajno napeta. In kar je skrajno napeto, rado počti. A kadar počti, narod plače, ali pa se krohota.

Naj tedaj narod plače, ali se krohota, v Ljubljani dobimo v najkrajšem času novo, do sedaj še neobstoječo ustanovo. Ne verjamejte? Dobro! Resnično vam povem, da bo v Ljubljani v najkrajšem času odprt privatni detektivski bureau.

Italija.

PARLAMENTARNA BORBA PROTI VLADI

Rim, 14. jan. V včerajšnji seji poslanske zbornice je večina skoraj soglasno izvolila za novega zborničnega predsednika poslanca Casertana. Danes začne zbornica razpravo o volilni reformi. Med govornike sta se vpisala tudi dva komunisti. Sinoči so se sešli na posvetovanje člani zbornične opozicije z Giolittijem, Orlandom in Salandro na čelu. Sklenili so, da pojde zbornična opozicija v boj proti vladi že povodom razprave o volilni reformi, dasi se načelno strinja z upostavo enomenskega sistema. To stori zato, ker sedanje vlade ne smatra za primerno, da vodi volitve v sedanjem političnem ozračju in posebno pod pogoji, ki so nastali po uničenju tiskovnih svobodi. Izvolili so poseben odbor, da sestavi dnevni red, ki ga vložijo v zbornico. V odboru so vsi trije bivši ministrski predsedniki.

V političnih krogih mnogo govore o verjetnosti, da podpro protivladno akcijo zbornične opozicije tudi aventinci, to pa samo v toliko, da bi se o priliki glasovanja o volilni reformi vrnili v zbornico in glasovali proti vladi.

Glede novih pooblastil vladi za izpremembo zakonov so izrazili svoje pridržke tudi oni liberalci skrajne desnice, ki so še ostali na strani vladne večine.

POOBLASTILA VLADI.

Rim, 14. jan. Splošno se naglašja, da so nove društvene določbe naperjene v prvi vrsti proti prostozidarskim ložam. Le-te se ne nameravajo upirati, marveč hočejo vse svoje organizacije zaenkrat razpustiti, v Rimu naj bi ostal le vrhovni svet, ki bi ohranil stike z inozemskimi ložami.

Pooblastilni zakon za izpremembo kazenskega zakonika, kazensko pravnega reda, zakonov o sodni upravi in civilnega zakonika obsega tri člene. Prvi člen pooblašča vlado med drugim, da izpremeni sistem kazni, učinke kazenskih obsodb, razloge ki izključujejo ali zmanjšujejo kaznivost itd. Drugi člen določa, da se odloki o zakonskih izpremembah predlože parlamentu. Tretji člen pa pooblašča vlado, da more izvršiti v zakonih tudi druge izpremembe in izpopolnitve, ki v pooblastilnem zakonu niso navedene.

IZBOLJSANJE GMOTNEGA POLOŽAJA DUHOVŠČINI.

Rim, 14. jan. Fašistovski »Corriere d'Italia« poroča, da pripravlja justični minister Rocco zakonski načrt, s katerim se zagotovi stalnost dosedanjih gmotnih izboljšav na korist duhovščini ter uvedejo nove, ugodnejše norme za likvidacijo kongruje.

POLICIJSKA AKCIJA.

Rim, 14. jan. Vladna policijska akcija se nadaljuje. Zadnje dni so oblasti izvršile po raznih mestih veliko število hišnih preiskav in zaprle mnogo oseb. Tako v Veroni, Alessandriji, Trevigliu i. dr.

FRANCOSKI POSLANIK V MOSKVI.

Moskva, 14. januarja. (Izv.) V nedeljo se je pripeljal v Moskvo prvi francoski poslanik pri sovjetski vladi Jean Herbette. Na kolodvoru je bila postavljena častna straža. Do Rige so se mu peljali nasproti

visoki uradniki ruskega ministrstva zunanjih zadev. Pri njegovem prihodu godba ni igrala marželjeze, ampak neki marš. Novega poslanika je pozdravljala velika množica.

AMERIKA BO PRIZNALA SOVJETSKO RUSIJO.

Washington, 14. januarja. (Izv.) Predsednik Coolidge namerava sklicati poseben odbor, ki bo ugotovil pogoje, pod katerimi bi Amerika lahko priznala sovjetsko vlado v Rusiji.

STALNOST AMERIŠKE POLITIKE.

Washington, 14. januarja. (Izv.) Uradno izjavljajo, da se ameriška zunanja politika po odstopu državnega tajnika Hughesa ne bo izpremenila.

AMERIŠKA VOJNA ODŠKODNINA.

Pariz, 14. januarja. (Izv.) Po računih finančne konferenca bo dobila Amerika od evropskih držav tekom 37 let 730 milijonov zlatih mark odškodnine.

FRANCOSKI DOLG ANGLIJI.

Pariz, 14. januarja. (Izv.) Finančni minister Clementel se je pismeno obrnil na Churchilla s prošnjo, naj mu jasno razloži svoje naziranje glede ureditve francosko-angleških dolgov.

ZITE NI NA OGRSKEM.

Budimpešta, 14. januarja. (Izv.) Uprava posestev kneza Esterhazyja izjavlja, da so vse vesti o bivanju bivšega cesarice Zite na Esterhazyjevih posestvih neosnovane.

NOVA STRANKA NA SLOVAŠKEM.

Praga, 14. januarja. (Izv.) Listi poročajo, da se je ustanovila na Slovaškem nova stranka malih kmetov in obrtnikov z avtonomističnim programom.

Neodvisnost sodišč.

Ustave in zakoniki vseh modernih držav določajo ločitev uprave od sodišč.

Nam se zdi dandanes ta ločitev popolnoma samoposebi umevna. Nekdaj pa ni bilo tako.

Nekdaj sta bile uprava in sodstvo združeni v eno samo oblast. To je bilo takrat, ko je vladal nad celo Evropo absolutistični sistem. Takrat so veljala pravila »Cujus regio, illius religio«, potem 'l' état c' est moi« itd. Ko pa je začela demokratična misel svoj zmagoviti pohod, je padlo načelo o enotnosti upravne in sodne oblasti in zmagal je demokratični princip, da mora veljati zakon za vse v enaki meri, tudi za državo in njeno upravo. Vrhovni čuvar zakona pa je postal sodnik.

Da pa more sodnik vestno in brez strahu izvrševati svoj vzvišeni poklic, ki mu izroča skoro neomejeno moč, mu jamči zakon popolno neodvisnost. Odvisen je pač od države glede svojih dohodkov itd., toda ta odvisnost se nanaša le na upravno stran. V svojem pravem uradovanju, to je v svojih pravorekih, pa je sodnik popolnoma neodvisen. Zakon mu priznava celo pravico, da sme razsojati ne le po mrtvi črki zakona, ampak tudi po svoji uvidevnosti in svoji vesti. Za svoje pravoreke sodnik ni prav nikomur odgovoren.

Velikanski pomen neodvisnega sodstva priznava vse moderne države. Tudi državna uprava vpošteva moč neodvisnih sodišč i npovsod, kjer imajo pošteno in dobro upravo, gledajo na to, da sprav-

ljajo upravne odločbe v primeren sklad z naziranjmi neodvisnih sodišč. Kjer pa začne uprava hoditi svoja pota, ne meneč se za sodišča, tam govorimo lahko o početkih državljanskih vojn.

Najnovejši politični dogodki v naši državi nam kažejo, da se nahajamo tudi mi na nevarni poti, ki jo označuje nesoglasje med državno upravo in med neodvisnimi sodišči.

Nesoglasje med vlado in neodvisnim sodiščem je postalo zelo očitno vsled pravoreka zagrebškega sodišča nad zaprtimi Radićeveci. Vlada je obtožila Radića in njegove tovariše raznih zločinov in prestopkov po zakonu o zaščiti države. Pravico, koga obtožiti, ima državna uprava brez dvoma, ravno tako, kakor ima pravico koga obtožiti vsak zasebnik. Pred sodiščem je državna uprava ravno tako stranka kakor vsaka druga stranka, nad tožečo in obtoženo stranko pa stoji neodvisni sodnik z zakonom v roki. Državna uprava je imela kot tožiteljica možnost, pravico in dolžnost, da predloži neodvisnemu sodišču dokaze za svojo trditev, obtoženci so imeli možnost in pravico predložiti protidokaze, neodvisni sodnik pa ni imel niti možnosti niti pravice soditi drugače kot po zakonu in po svoji vesti, ampak je imel edino dolžnost soditi po svoji vesti in po zakonu. Zagrebški sodniki so to brez dvoma storili in tožeča državna uprava, ki je pri prvi razpravi igro izgubila, ima sedaj samo še eno pravico, namreč pravico pritožbe na višjo inštanco.

Slučaj, da si stojita pred neodvisnim sodiščem nasproti država in zasebnik, ni posebej redki. Ljudje, katerim država dolguje kakšen denar, imajo pravico državo tožiti in neodvisno sodišče razsodi. Dogaja se, da tožijo državno upravo njeni lastni uradniki zaradi prikrajšanja v svojih pravicah. Takih in sličnih tožb pozna pravna literatura na stotine in tisoče. Nikdar pa še nismo slišali, da bi bil zastopnik državne uprave v slučaju, če je država izgubila pravdo, grozil neodvisnim sodnikom! V pravnih državah se tudi državna oblast uklanja pravorekom neodvisnih sodišč.

Zato so nas zelo iznenadila poročila nekaterih belgrajskih listov, ki omenjajo izreke raznih ministrov, da se vlada pravoreku neodvisnih sodišč ne bo uklonila, ampak da bo izbrabila tudi proti sodniško oproščeni stranki vso svojo vladno moč in silo!

To je nevarna igra! Kaj bo reklo ljudstvo, ki je doslej gledalo v neodvisnih sodiščih edino jamstvo, da se mu ne more in ne sme zgoditi nobena krivica, tudi od strani državne uprave ne? Ali bo ljudstvo moglo še zaupati sodiščem, če bo videlo, da je državna oblast uničila in poteptala neodvisnost sodnikov? Ali bo ljudstvo še kaj dalo na sodniški pravorek, če bo videlo, da izreke neodvisnega sodnika lahko uničuje od vlade odvisni občinski pisar ali »srezki« poglavar?

Kjer se zamaje prestol Pravice v svojih temeljih, se začno majati tudi temelji države.

I. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

službo mora redno vsak dan podaljšati preko odrejenega časa, kajti v čakalnico je naravnost ogromen naval. Nenadoma se prerije skozi množico nervoznih pacientov zavaljen dedec in plane v doktorjevo sobo.

»Servus, kolega!
»Oprostí, nujna stvar?«
»Zelo!
»Gre za denar?«
»Vsekakor!
»Koliko?«
»Saj veš, koliko ti je posodil.«

Zdravnik je prebledel. Kako pride do tega? Saj je vendar mislil, da je posojilo tajna zadeva. In sedaj ve že ta zavaljenec vse. Čez pol ure bo obveščena še žena.

»Kako si zvedel?«
»Tu moja legitimacija. Sem v službi privatno-detektivskega urada. Tudi to vem, da nisi pristaš stranke svojega upnika. Po njegovem naročilu prihajam. Plačaj dolg, ali se pravočasno preorientiraj. Slednje je cenejše.«

»Hvala Ti, prijatelj! Bomo napravili.«
Zdravniku nenadoma pade rešilna misel v glavo. Sklonjen prav k ušesu privatnega dekativa zašepeta:

»Stopi tu v sosednjo sobo in pusti vrata priprta!
Detektiv uboga.

Zdravnik pokliče naslednjega pacienta.

Bled, shujšan človek vstopi.
»Gospod doktor, v prsih me boli?«
»Kaj ste po poklicu?«
»Delavec.«
»Imate družino?« — »Sedem otrok.«
Dr. Padar preiskuje bolnika, trka, poslušja, zmajuje z glavo.

»Resna stvar. Toda ni še prepozno. Jaz bi vas še ozdravil.«

»O, gospod doktor...«
»Imate denar?«
»Revež sem, saj veste, sedem...«
»Dobro, dobro. Bomo že uredili. Kako se pišete?«

Janez Nebogljjen.
Zdravnik si je zabeležil bolnikov natančen naslov, mu napisal recept in ga odslovil.

»Koliko sem dolžan?«, vpraša boječe pacient.

»Je že v redu. Z Bogom!«
Sledi še kakih 8 do 10 bolnikov. Vsi so bili z zdravnikom izredno zadovoljni. Saj ni zahteval za vizito ničesar drugega, kot samo natančen naslov.

Pol ure za tem potrka na vrata doktorjevega upnika privatni detektiv in mu izroči zaprto pismo. Gospod upnik čita in se smehlja. Nato potegne iz žepa debelo listnico, izvleče nov, večji bankovec in ga pomoli detektivu.

»To vzemite za svoj trud!«
Detektiv hvaležno sprejme, vendar ne razume, čemu je prejel nagrado, saj je bil uverjen, da je slabo opravil pri doktorju.

Par ur pozneje pa je doktor Padar dvignil pri svojem upniku novo posojilo. Gospod upnik je bil izredno dobre volje in je celo pripomnil, da se za povračilo nič ne mudi.

Privatno detektivska služba bi se torej tudi v volilni borbi izkazala kot prekoristna ustanova, s pomočjo katere se lahko zelo poceni pridobe navdušeni volivci.

Volivno gibanje.

Kandidatne liste. Poleg sedmih kandidatnih list, ki smo jih našli predvčerajšnjim, sta v ljubljansko-novomeškem volivnem krogu vloženi še osma in deveta lista in sicer osma socialisti, nosilec Melhijor Čobal, deveta pa Brnotovi socialisti, nosilec Ivan Pastorek. Tako imamo na bivšem Kranjskem 9 kandidatnih list. Na bivšem Štajerskem pa jih je kar 14. To veliko cepljenje v posamezne skupine, ki nastopajo v volivnem boju, je povzročila nesrečna Žerjavova politika. Žerjav je hotel s silo osvojiti dedščino staroliberalne dr. Tavčarjeve stranke v Sloveniji, pa je vendar med takozvanimi naprednjaki še nekaj ljudi, ki nočejo biti odgovorni za dejanja Žerjavove klike. Čim bolj je Žerjav združeval, tem hitreje je Narodni blok razpadal. Kolikorkrat je »Jutro« poudarjalo, da so svobodomiselnici v Sloveniji združeni, tolikokrat so posamezniki ustvarjali nove stranke, samo da rešijo svoje prijatelje te nesreče, da bi si roke umazali s kroglico, oddano »Narodnemu bloku«.

»Jutro« sedaj poudarja, da je ta velika razcepjenost znak nezrelosti slovenskega volivstva na eni strani, na drugi strani pa žalosten pojav štreberstva. »Jutro« naj samega sebe udari po zobeh. Žerjav je prisilil ljudi, da so si vsak v svojem krogu postavili kandidate in dobili skrinjico, samo da so se otrsli takozvane mladinske diktature. Gospodarski napredni krogi nočejo nič slišati o cekinovem gospodarstvu, izobraženstvo obsoja Pribečičevo šolsko politiko, Žerjav pa je hotel z bičem krotiti in z verigami držati disciplino v samostanu demokratične stranke in zvezati v svoje okove še radikale. Toda volivci niso otroci. To Žerjav sedaj bridko čuti, pa je prepozno.

Davki. To je glavni šlager samostojnežev in demokratov na volivnih sestankih. Klerikalci so krivi vseh davkov. Klerikalci bi morali, ko so bili na vladi v dveh mesecih odpraviti vse davke. Take in podobne budalosti si dovoljujejo razni agitatorji. Zelo vneto agitirajo s tem zlasti v ljubljanski okolici. Mi jim damo dober svet. G. kandidat Zebal je član dohodninske komisije za ljubljansko okolico. V ljubljanski okolici so poleg litijskega okraja davki najbolj krivično odmerjeni in malega kmeta in obrtnika najbolj tišče. Zebalovi agitatorji pa še povdarjajo, da bo g. Zebal svoje nasprotnike pri davkih pritislil. Naj bi bil mož pritiskal v dohodninski komisiji doslej, pa bi se že bilo kaj poznalo. Toda pritiskati bi moral proti previsoki odmeri, ne pa obratno. Istotako nam je znano, da so za izanski okoliš določeni zaupniki davkarje sami samostojneži in demokratje. Ravno v izanskih vaseh pa je slišati največ pritožb. Imena izanskih davčnih zaupnikov so izancem po večini znana. Kolikor pa še niso, bomo pa poskrbeli, da bodo. To bo naš odgovor na demagoško potvarjanje resnice glede davkov in na tozadevne laži, ki jih trosijo demokratje in samostojni. Vsak, ki je bral in zasledoval politično življenje, ve, da je Slovenska ljudska stranka v opoziciji in na vladi storila vse, kar je bilo v njeni moči, da bi se davčna bremena za Slovenijo zmanjšala. Povzročitelji centralizma, samostojneži in Žerjavovci so krivi teh grozljivih bremen.

Kamniški glavar agitira dalje. Imel je sestanke z župani v Domžalah, Lukovici in včeraj v Moravčah. Ko jim razloži volivno postopanje, krepko poagitrira za g. Žerjava. Občudujemo naivnost Žerjava in dr. Ogrina, ki mislita, da se na ta način da naše župane zbegati. Blagor ubogim na duhu...

TISTIM, KI SE JIH TIŠČE.

Člen 92. zakona za volitve narodnih poslancev določa: Oni, ki z nasiljem ali s pretnjami odvrnejo enega ali več državljanov, da ne uporabijo svoje volivne pravice, se kaznujejo z zaporom od enega meseca do dveh let.

Politične vesti.

Na razvalinah »Narodnega bloka«. Vse zmagoslavno vpije »Jutro« o »narodnem bloku« se je izkazalo kot navadna laž. Radikalni so na Štajerskem vložili svojo lastno kandidatno listo, koje nositelj je odvetnik v Mariboru dr. Rudolf Ravnik. Radikalno glasilo »Narodni gospodar« pa nam v svoji številki od 12. januarja pripoveduje, kako je samostojna demokratična stranka potvarjala dejstva in varala javnost ter radikale, da bi skovala svoj famozni »narodni blok«. Radikalno glasilo piše: »Naša javnost se še dobro spominja, s kakšnimi sredstvi so operirali demokratje potom svojega časopisa proti radikalom v mariborski oblasti. Trdili so, da je »nacionalni blok« in z njim na čelu dr. Pivko že priznan v Belgradu, da je legalni oblastni odbor Narodne radikalne stranke s predsednikom dr. Ravnikom že ubit in da bodo vsi oblastni odborniki izključeni iz Narodne radikalne stranke. Kot predstavnik Narodne radikalne stranke pa je imenovalo demokratiško časopisje gg. Kiralyja, Dolničarja in dr. Müllerja. Raditega je oblastni odbor Narodne radikalne stranke poslal v Belgrad delegata, da se osebno pri glavnem odboru in ostalih kompetentnih faktorjih prepriča, kaj je resnično na trditvah telegramov, ki jih je prinašalo samostojno demokratiško časopisje. Na podlagi razgovorov z dotičnimi ministri in predstavniki Narodne radikalne stranke je morala naša deputacija ugotoviti, da so vse vesti, kakor tudi telegrami, ki so se tikali naše Narodne radikalne stranke v mariborski oblasti, neresnični, da naravnost falzificirani.« Nato se je vršila seja radikalne stranke pod predsedstvom Pašiča dne 4. januarja, na kateri se je ugotovilo, da je dr. Žerjav, medtem ko se je pogajal s slovenskimi radikali, z a h r b t n o klical po edince, med temi dr. Müllerja in kasneje Kiralyja ter jih nagovarjal za našim hrbtom, da se ocepijo in vstopijo brez legalnega dovoljenja oblastnega odbora v njihov »laži-nacionalni blok«. Nikola Pašič pa je izjavil, da bodo zaradi tega nelegalnega postopanja Žerjava pozvali potom g. ministra Pribečičeva slovenske Samostojne demokrate, da prenehajo z nekorektnim in nelojalnim postopanjem napram mariborskemu oblastnemu odboru in njegovemu predsedniku dr. Rudolfu Ravniku. Kar se pa tiče gg. Dolničarja, dr. Müllerja in Kiralyja, se imajo takoj pozvati, da prekličejo svoje kandidate na bloku, katerega mariborski oblastni odbor in glavni odbor Narodne radikalne stranke v Belgradu ne moreta priznati. — Tako je ta historija, ki se zopet nudi celi javnosti, dokaz, kakšnih političnih metod se poslužuje dr. Cekin.

»Blok bratskega sporazuma, to je demokratje Davidovičevci in narodni socialisti so vložili kandidatsko listo za državnozbornske volitve na Štajerskem. V svojem volivnem oglasu pravijo med drugim: »Vlada g. Davidoviča je v svoji deklaraciji napovedala neizprosno boj korupciji, ki se je razpasla zlasti pri Pašičevih radikalih, in boj proti neredu ter se postavila odločno na stališče zakona. Tega programa pa ni mogla izvesti. Nevidne sile so ji vezale roke... Kriza se je rešila na neparlamentarni način in s tem samo provizorno, ker je vlada Davidoviča padla proti volji parlamenta... Dobila je v roke vlado parlamentarna manjšina in nekaj neparlamentarcev, da izvede volitve s pritiskom in nasiljem. S tem se je zavleklo v nedogled sprejetje protikorupcijskega, invalidskega in stanovanjskega zakona in še nekaterih zakonskih predlogov, ki čakajo nujne rešitve, med njimi zakon o poljedelskih kreditih. Tako stojimo danes sredi volivnega boja, zopet naj volilec odloči, kdo in kako se naj gospodari v državi... Tu stoji pred vsem vladni ali takozvani »nacionalni blok«. Jedro tega bloka tvorijo ljudje, ki se bogate na škodo države in s tem na škodo državljanov, pa so se s političnim prevratom ob padcu Davidovičeve vlade, ki jim je pripravljala zaslužno kazen, za enkrat odtegnili obsodbi. Ta koruptna klika si drzne večini državljanov groziti celo z diktaturo in veleizdajalsko amputacijo. V nacionalnem bloku se nahajajo najhujši nasprotniki bratskega sporazuma, to so Pašič, Pribečič in Žerjav (PPZ). Voditelji nacionalnega bloka so s spletkami povzročili padec parlamentarne Davidovičeve vlade. Glasovati za ta blok se pravi toraj izrekat se proti bratskemu sporazumu, proti enakopravnosti državljanov, se pravi izrekat se za nasilje, za korupcijo za diktaturo in za veleizdajalsko amputacijo... O socialdemokratih pravi propas jako dobro: »Socialni demokrati so finančno odvisni od kapitalistične mladinske klike. Zato ne morejo in ne smejo hoditi roko v roki z ostalimi delavskimi strankami brez dovoljenja kapitalistov iz nacionalnega bloka. Ker bi jih na volivci pustili na cedilu, ako bi jih voditelji preočito dirigirali v koruptni nacio-

nalni blok, zato se zadovoljujejo s cepljenjem socialističnih glasov, da ostane proletariat brez mandata. Zato so voditelji socialne demokracije prodali svoje delavce kapitalistom in preprečili zadnjič izvolitev socialističnih zastopnikov, zato so tudi sedaj razbili pogajanja delavskih strank... O svojem programu pravi blok bratskega sporazuma: »Blok bratskega sporazuma stoji na stališču mirnega razvoja in parlamentarizma. Skupščina naj dela, skupščina naj rešuje in odločuje po svojih pravo iz naroda izbranih poslancih. Nacionalni blok ovira politični, gospodarski in kulturni razvoj države. S kratenjem državljanov pravic, z izživljanjem nasilja ter omejitvijo volilne svobode izživja revolucijo in meščansko vojno. Zavedamo se, da stoji za sedaj v ospredju državnopravna vprašanja, od kojih sporazumne rešitve zavisi vse, zato je to vprašanje rešiti v prvi vrsti. Pri tem pa nobena izmed koaliranih strank ni opustila ostalega dela svojega programa. Uspešno pa ga ne more zastopati prej, dokler ne pade končno veljavna odločitev glede ustave, temelja naše države... Konča pa proglas sledeče: »Poštenjaki, na plan! Manifestirajmo skupno za bratski sporazum, za stvarno enakopravnost Srbov, Hrvatov in Slovencev, za svobodo političnega prepričanja ter za skupno vsem enako pravično državo v okviru mednarodno priznanih mej. Pri volitvah dne 8. februarja hočemo ramo ob ramo izvojevati tem idejam parlamentarne zastopnike. Zato stopa blok bratskega sporazuma s trdno vero v boj, da ga bodo podpirali vsi, ki so poštene, ki ljubijo državo in narod nad vse, ki jim sporazum ni plehka fraza v svrhu ribarenja v kalnem, vsi, ki se čutijo zapostavljene, izkoriščane in tlačene. Zivela Velika Jugoslavija! Zivel bratski sporazum!« — Nosilec liste je dr. Božo Marković, načelnik glavnega odbora Davidovičeve demokratične stranke, okrajni kandidati pa so: za volivni okraj Maribor levi in desni breg: Ivan Roglič, trgovec in mestni svetnik v Mariboru, namestnik dr. Adolf Pečovnik, profesor v Mariboru. — Za volilna okraja Celje—Mozirje: Dragotin Gobec, podžupan v Celju, namestnik Anton Majerhold, gostilničar in vojni invalid v št. Janžu ob Savinji. — Za volilna okraja Laško—Brezice: Pavel Dornik, rudar v Trbovljah, namestnik Ivan Novak III, rudar v Trbovljah. — Za volilna okraja Slovenjgradec—Prevalje: dr. Fran Toplak, zasebni zdravnik v Mariboru, namestnik Franjo Selinšek, železniški poduradnik v Mariboru. — Za volilna okraja Šmarje—Konjice: Ivan Veselak, posestnik in železničar v Seržovici, namestnik Josip Berglez, pos. sin v Bobovem. Za volilna okraja Ptuj—Ormož: Anton Blažek, podžupan v Ptuj, namestnik: Vinko Šerona, učitelj v Ptuj. Za volilni okraj Ljutomer: Bruno Faninger, trgovec v Mariboru, namestnik Fran Bračun, profesor v Mariboru. — Za volilna okraja Murska Sobota—Dol. Lendava: Josip Ribarič, profesor v Mariboru, namestnik Franc Talányi, gostilničar v Biserjanah. — Tako so vsi poštene napredni elementi za vselej obrnili hrbet SDS. Dr. Cekin je s svojimi nasilnimi metodami srečno dosegel, da bo ostal s svojimi svinčnimi bratci sam.

»Poglavje o »dokumentih«. Z ozirom na vesti o neki pogodbi, sklenjeni baje med Radićem in mažarsko vlado, je obiskal mažarski poslanik v Belgradu gospod Dehori ministra vnanjih zadev dr. Ninčića. Po tem obisku je izdal tiskovni urad ministrstva vnanjih zadev sledečo uradno izjavo: »Povodom časopisnih poročil, da so našli pri Radiću dokument, ki vsebuje pogodbo sklenjeno med mažarsko vlado in Radićem, je danes mažarski poslanik uradno obiskal ministra dr. Ninčića in mu izjavil v imenu svoje vlade, da se mažarska vlada z Radićem ni nikdar pogajala niti z njim kdaj sklenila kakšno pogodbo.« — Z ozirom na ta uradni dementi ministrstva vnanjih zadev je izdalo tudi ministrstvo za notranje zadeve svoj uradni dementi: »Neue Freie Presse« je objavila 9. januarja t. l. izjavo državnega podtajnika Wilderja o nekem dokumentu, ki naj bi vseboval baje pogodbo, sklenjeno med mažarsko vlado in Radićem. Wilder izjavlja, da ni govoril z dopisnikom »Neue

Poizkusite enkrat s terpentinovim »Gazela«-milom

Freie Presse« in da sploh ni nič takega izjavil, kar poroča »Neue Freie Presse«. — Uredništvo »Neue Freie Presse« pa izjavlja dne 14. t. m.: »Nasprotno (Wilderjevemu) dementi ugotavlja naš belgrajski dopisnik, da je v svojem poročilu dne 9. januarja izrečno naglasil, da državni podtajnik Wilder ni dal te izjave dopisniku »Neue Freie Presse«, ampak časnikarjem. To izjavo so objavili mnogi jugoslovanski listi, med njimi tudi »Novosti«, »Zagreber Tagblatt« (demokratiški listi, op. ur.), »Obzor« in »Slovenec«. — Nerodno je, če človeka začne preganjati smola, ker ne zna »delati« dokumentov.

Ali Zagreb ali Belgrad? »Pravda« poroča, da vlada resno razpravlja o možnosti, kako bi postavila obtožene Hrvate pred belgrajsko namesto pred zagrebško sodišče. Tozadevno je minister za pravosodje dr. Lukinić baje izjavil, da je po hrvatskem kazenskem pravu mogoče postaviti Radića tudi pred sodišče v Belgradu, ker je za zločin veleizdaje pristojno ono sodišče, kjer je sedež višjega državnega pravdnništva, višje državno pravdnništvo pa mora biti tam, kjer je sedež hrvatskega bana. Ker pa hrvatskega bana ni več in so vse njegove pravice prenesle na ministrstvo za pravosodje v Belgradu, zato morajo biti Radić in tovariši sojeni v Belgradu. — »Pravda« dostavlja temu poročilu: »S tem, da hočejo zagrebško sodišče nadomestiti z belgrajskim, neopravičeno žalijo čast naših srbskih sodnikov.«

Beleške.

Rodoljuba z dežele je zamenjal v sinočnjem »Narodu« kmet z Drenovega gričca in vlačil iz svoje orožarne že najbolj zarjavle helebarde iz minulih časov. Kakšne triumfalne zmage so si priborili senilni ata s takimi garniturami, se lahko najlepše prepričajo v svojem lastnem upravnistvu.

»Jutro« ni všeč, da je vložilo toliko strank kandidatne liste, češ da n. pr. veliki Angleži izhajajo le s 8 strankami. Res je, da jutrovcji lahko dajo vsem prvi dober zgled s tem, da umaknejo svoje kandidate, ker bi brez jutrovske stranke Slovenci nedvomno najlažje izhajali in je ta družba čisto gotovo v našem narodu tudi najbolj osovražena. Torej kaj se vsiljuje?

Dr. Cekin je s svojim najnovejšim nasilstvom na našem tisku zopet hotel spustiti v zrak zlato, a naj bo prepričan, da mu bo padel 8. februarja na glavo tem gotovejše tem večji...

Protiklerikalno lajno vrtilo žerjavovsko časopisje na vse kriplje, da bi odvrnilo ljudski spomin na svince, plebiščitni fond, Bambergovo tiskarno, kazino, »nacionalizacije« in »narodne« cvetke z njive narodnega bloka. Čisto gotovo bi volivce danes mnogo bolj zanimalo, kako je bilo preprečeno sodno preganjanje junakov svinčene afere, nego besedičenje o številu mandatov, ki bi jih dobila »protiklerikalna« fronta, če..., ja, ja če... če bi n. pr. ne bilo svinčenin in podobnih afer...

Dopisi.

Ig pri Ljubljani. »Jutro« je dne 17. jan. t. l. napisalo o meni in mojih pridigah na Iga kar cel uvodni članek. Odkod meni ta uvodni članek? Čast je za vsakega duhovnika, če ga »Jutro« napade; a da me je »Jutro« napadlo s celim uvodnim člankom, te časti pa ne vem, če sem jo zaslužil. V članku govori na prvem mestu o papežu nunciju v Belgradu, na drugem mestu piše o g. dr. Korošcu, in na tretjem mestu pa o — meni! — Piše pa »Jutro«: 4. t. m. pa je (namreč jaz) na prižnici izjavil, da so »Jutro«, »Slov. Narod« in »Domovina« brezverski časopisi: Kdor jih čita, ta ne dobi pri spovedi odveze in je vsled tega pogubljen, če je slučajno na smrtni postelji. Kaplan ne prestopi praga hiš, kjer se berejo te novine. Plemeniti kalol. duhovnik je še pristavil, da taki ljudje, ki berejo brezverske liste, ne bodo več tri leta živeli... — Upam, da bom »Jutro« naučil moje pridige bolj natančno poslušati in zapisati in ta pouk se bo izvršil na stroške »Jutra«! Dalje piše isto »Jutro«: »Ciril Milavec je pravi tip klerikalnega duhovnika. On je le primer vzgoje, ki jo nudijo zavodi škofa Jezliča. Tu se že

naučil teh nazorov, ki jih razlaga v nadi na dobro faro, — »Jutru« povem to-le: Ponosen sem, da sem študiral v škofskih zavodih, v prvi slovenski gimnaziji, ki ima, odkar obstoja, vsako leto najboljšo učne uspehe izmed vseh slovenskih gimnazij. Vesel pa sem, da se nisem učil in nikdar vzgajal pri »Jutru« za — hlapca! Glede nade na dobro faro, pa povem »Jutru«, da je ig dobra fara, da si sedaj še prav nič ne želim kake druge. — »Jutru« piše, da slov. duhovščina veže versko strahovanje z agitacijo za skrahirano SLS. Kdo je skrahiran, bomo videli 8. februarja! Takrat bo JDS imela svoj popoln mrk, ko jo bo SLS čisto zakrila. Ta popoln mrk bo viden po vsej Sloveniji in tudi na Igu, kjer si JDS še shoda ne upa sklicati. — Dalje piše »Jutru«, da duhovni zaničujejo Srbe, dasi jim (Srbom) niso vredni odvezati čevljev na nogi! — Upam, da si znajo Srbi že sami odvezovati čevlje; če pa bi bili v zadregi in bi potrebovali lakajev in hlapcev, se Srbi lahko obrnejo kar na »Jutru«, kjer je velika nadprodukcija lakajev in hlapcev. Sicer pa hodijo na južno-Balkanu bolj v opankah ali pa sploh bos, tako da bodo res težko dobili vsi ti »hlapci« iz Slovenije primerne službe pri Srbih. — »Jutru« tudi piše, da Slovenci strašno trpe na klerikalni infekciji, tako, da smo se že potapljali v germanstvu! Na Igu nekje je »Jutru« vsakdanje berilo. Prav v tej hiši so do prvrata l. 1918. prav radi govorili — nemško, seveda s tem še ne rečem, da so nemško res tudi znali, ker besedni zaklad nemščine je bil reven! — Toliko v odgovor »Jutru«. Uredništvu »Jutra« pa dajem pameten nasvet, da si takoj nabavi »Radio«-aparati, ki jim bo vse pridige iz cele Slovenije preskrbel, pa nekoliko bolj natančno kot pa »Jutru« dopisnik uvodnega članka z dne 11. jan. Obenem se priporočam »Jutru« še za kak uvodni članek. Odgovornemu uredniku »Jutra« pa kličem: Na svidenje v Ljubljani. — Ig, 14. jan. 1925. — Milavec Ciril, kaplan.

Sostro pri Ljubljani. Žerjavova stranka je imela v nedeljo, 11. t. m. pri nas volivni shod. Usmilili so se je v Jerinovi gostilni v Zadvoru. Kandidat Zeball je na dolgo in široko razkladal svoj gospodarski program. Kvasil je, da bo njegova stranka izenačila davke, naredila etnotne zakone. Se več! Povdaril je posebno to: Mi zahtevamo nazaj svoj deželni zbor, svoje deželne poslance, kakor je bilo prej. Govoril je tudi o svobodi. Prav so imeli volivci, ko so mu vrgli v obraz obznanu, bajonete, revolverje itd., to je njih svoboda. Narodni blok, je dejal Zeball, bo povsod zmagal. Volivci pa pravijo: Zeball, ne boš! 8. februarja bo vaša skrinjica cel dan lačna ostala, da bo poginila. Videli bodo, kaj se pravi v Zadvoru sklicati shod, ko je velikanška večina v taboru SLS. Malo je manjkalo, da ni teh šest liberalnih magnatov zletelo pod kap. Volivci obratno obično bodo pa volili tako, da se bo tem gospodom delalo črno pred očmi. SLS ima prvo skrinjico, katere nosilec je dr. Korošec, in v to bodo volivci vrgli svoje kroglice.

Grad Sv. Katarina pri Tržiču. Iznenađeni so bili nameščenci veleindustrijalca barona Borna, ko so zvedeli, da prihaja vesel predpustni mož letos tako zgodaj. Najbrže ga je napodil mrzli veter vrh Košute. Imeli smo res zelo zabaven in družaben večer. Da se je vse tako izborne obneslo se imamo v prvi vrsti zahvaliti znanemu in obče priljubljenemu gospodu arhitektu Dör-u, ki je po lastno izdelanem senčnem igrišču predstavil reklamo tuk. trgovcev, obrtnikov in industrijalcev. Posebno so se razvedrili resni obrazi naših gorskih mož in žena pri predstavi »Predpustni dogodiljaj v starodavnih časih«. Koliko smeha in zabave je pridelil nam vsem, se ne da popisati in smo njemu, kakor tudi spremljevalcu glasovirja, igralcu na gosli in izbornim pevcem iz Tržiča prav hvaležni!

Varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici v Ljubljani, poleg hotela 'Union'. Obrestovanje najugodnejše. Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

Kako se godi Slovencem v Franciji.

Vingles, Pas de Calais, 10. januarja.

Iz pisem, katere dobivamo iz domovine izvem, da se o našem življenju v Franciji širijo napačne ali zelo pretirane vesti, kakor da smo zapadli veliki bedi. Kar se tiče nas rudarjev v severnem delu Francije, smo vsi zaposleni v premo-gokopih in so tako naše razmere kakor naše mezdne razmere dosti povoljne.

Izvežbani rudarji, ki spadajo v prvo kategorijo, zaslužijo dnevno povprečno 25—40 fr., kar nas je začetnikov pa 21.47 do 25 fr. Začetnik seveda nikjer na svetu ne dobi velike plače. V gori navedene plače je všteta dnevna doklada, ki znaša za osebo dnevno 3.25 fr., oženjeni, ki ima-

jo otroke izpod 14. leta, pa dobijo za vsakega otroka po 2 fr.

Hrana s stanovanjem in pranjem stane dnevno 8—10 fr. Kar je oženjenih, dobijo v tukajšnjem okolju prostorno in snažno stanovanje, večidel s tremi sobami in kuhinjo. Za stanovanje plačajo oženjeni mesečno 10—15 fr.

Tudi zabave imamo dovolj, saj nas je

veliko Slovencev skupaj. Božične praznike smo zelo lepo obhajali pri g. Ivanu Zagarju, imeli smo se več dni dobro.

To zato, da ne bodo naši starši, sorodniki in prijatelji ter znanci mislili, da se nam hudo godi.

Pozdrav domovini, vsem našim in bralcem »Slovenca«! M. R.

Dnevne novice.

»Domoljubovim« naročnikom.

»Domoljub«, ki je 37 let neprenehoma učil in vodil slovensko ljudstvo, mu v vseh veselih in žalostnih prilikah zvesto in nedomajano stal ob strani, se vedno neustraheno boril za njegove pravice, je zadela usoda izgnanstva. Dasi to izgnanstvo ne bo dolgo trajalo, se bo vendar poskrbelo, da noben naročnik tudi za to kratko dobo ne bo oškodovan.

— Z ustavitvijo »Domoljuba« ima dr. Žerjav tudi tale namen: »Domovino«, ki je v svojem ogabnem brezverstvu in brezvestnem laganju iz navade padla že na najnižjo stopnjo, po deželi noben dostojen človek ne mara niti v roke več prijati, kaj šele, da bi jo naročil, dasi jo ponujajo v polnih koših. Dr. Žerjav si je zato mislil: Ustavimo »Domoljuba« in ljudje bodo planili po »Domovino«. Dr. Žerjav pa naj bo brez skrbi: niti enega naročnika več ne bo »Domovina« zato dobila, kje pa je človek, ki se mu zapre čista voda pri eni pipi, pa da bi šel zato gnojno pit? Ampak drugo pipo si bo počkal, dokler se prva zopet ne odpre. Domoljubovi naročniki pa bodo držali kot jeklo.

— Izplačilo zaostalih draginskih doklad državnim nameščencem. Kakor izvemo iz dobro poučenega demokratskega vira, začne že jutri izplačevati državnim nameščencem dolžno razliko med starimi in novimi prejemki.

— O zboljšanju duhovniških plač. Kako je s tem zboljšanjem, in kako ga sedanja vlada namerava, se vidi iz tega, da dolguje še za prosinec, svečan in sušec lanskega leta 800 veroučiteljem nagrado. Iz avtentičnega vira se dotičnim, ki so prizadeti, lahko poroča: Oddelek prosvete je zaprosil prosvetno ministrstvo za dovolitev novih kreditov v višini 490.000 dinarjev. Glede izplačila nagrad so bili sicer zadostni krediti dovoljeni, a jih je novo ministrstvo preklalo, vsled česar je moral oddelek prosvete v Ljubljani za te kredite znova zaprositi. Seveda ne ve, katero je tisto novo ministrstvo, ker je bilo tekom leta več ministrstev in nobeno ne postane staro.

— 8. februar agitira za nas. To je dan smrti našega pesnika prvaka, dr. Franca Prešerna. Kdor bo volil ali agitiral za nadoblast PPZ in ne za enakopravnost vseh treh narodov, grdi spomin Prešerna in Prešeren bi se moral v grobu obrniti od nevolje nad tistimi, ki njegove ideale izdajajo in prodajajo. Dan smrti Prešernove naj družijo vse Slovane pod streho hiše ene!

— Umrla je v Kresnicah Barbara Dolinar, roj. Novak. Pogreb bo v petek ob 9. uri na Dobrovi pri Ljubljani. — V Gornjem Logatcu je 14. t. m. umrla gospa Alojzija Ferjančičeva, soproga posestnika in gostilničarja ter tašča g. sodnika Josipa Baričevića. Pogreb se bo vršil v petek, 16. t. m. ob 9. dopoldne na pokopališču v Gornjem Logatcu. Svetila ji večna luč! Preostalom naše sožalje.

— Skrb za železničarje. Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani je pod št. 60.248/VI-25 12. januarja 1925 izdalo sledečo okrožnico: Od generalne direkcije državnih železnic je došel pod št. 372 od dne 2. januarja 1925 sledeči odlok: »Primečeno je da je jedna velika večina ženskega osebja za vreme vršenja dužnosti ima na sebi haljine, koje ne odgovaraju mestima na kojima su zaposlene. Tako odevanje škodi ugledu i dostojanstvu same ustanove. Da bi se prekinulo jedno takvo stanje, a u interesu saobraćajnih ustanova naredjujemo: Da sve ženske osoblje železničkih ustanova za vreme dok je na dužnosti ima nositi na sebi kecelju u vidu haljine. Ta kecelja ima ispunjavati sledeće uslove: mora biti od crne tkanine, bez ikakvog dekolte-a, sa zatvorenim okovratnikom in rukavima dugim do šake; dužina haljine ima biti 20 centimetara od zemlje. Od nošenja ovih kecelja izuzimaju se one službenice, koje budu nosile na sebi za vreme dužnosti haljinu koja u svemu odgovara gore rečenoj kecelji. Prednje se naredjenje ima saopštiti svima službenicima železničkih ustanova radi znanja i njegovog izvršenja. Koja se od službenica ne bude pridržavala ovog naredjenja ima se uzeti na odgovor i ima iskusiti zakonske posledice za povredu i nepoštovanje naredjenja pretpostavljenih vlasti. Isto će se uzeti na odgovor i biti povratni zakonskim posledicama i onaj pretpostavljeni, koji namerno ili nemarno bude dozvoljavao nepoštovanje ovog naredjenja. Ovo naredjenje dobija važnost 15. januara 1925. godine. Generalni Direktor: Mih. V. Ilić s. r. Prednje se daje vsem prizadetim na znanje. 15. starešine na

se opozarja, da skrbijo za točno upoštevanje tega odloka. Direktor: Dr. Borko s. r. — Ko bodo železniške uslužbenke nosile »kecelju« (kaj je to, ne vemo, gotovo nekaj turškega), bo odpomagano bedi železniškega osebja, »kecelju« pa bo seveda morala vsaka sama plačati. Res gniljiva je skrb generalne železniške uprave za blagor železniških uslužbencev!

— Razglas o vplačilu točilne takse po tar. post. 62. taksne tarife. Uradno se objavlja: Generalna direkcija posrednjih davkov, oddelek za takse je odredila z razpisom z dne 26. novembra 1924, št. 62683 sledeče: Ker je bilo obsežno pripravljeno delo za odmero in vplačilo popolnoma nove takse po tar. post. 62 taksne tarife otežkočeno in se ni moglo pravočasno izvršiti, je bil minister za finance primoran podaljševati roke za izvršitev odmere ter iz tega razloga tudi podaljševati roke za avtomatično vplačilo takse. Vsled podaljšanja rokov za odmero in vplačilo te takse si taksni obvezanci niso bili na jasnem, do katerega roka morajo plačati odmerjeno takso po tar. post. 62 taksne tarife. Da se ta zadeva uredi in spravi v pravi tir, ter da je vsak obvezanec točno poučen o svojih dolžnostih in ker se je od 1. januarja 1925 dalje točno držati predpisanih rokov, se vsi točilci na drobno in na debelo opozore, da je odmerjeno takso po tar. post. 62 taksne tarife plačati vnaprej in sicer: za prvo polovico koledarskega leta do dne 31. januarja, za drugo polovico koledarskega leta pa do dne 31. julija in da je tudi eventualno še neplačano takso za prejšnjo dobo vplačati pri pristojnih davčnih uradih. Odslej se ne bo mogel nihče izgovarjati, da mu ni bilo znano, kdaj je bil zavezan takso plačati.

— Lep dar ljudskemu vseučilišču v Zagrebu. Hrvatski izseljenci v Peruju so potom našega konzulata v Lima poslali ljudskemu vseučilišču v Zagrebu vsoto 561 pernanskih lir ali 163.607 Din našega denarja. Odbor ljudskega vseučilišča je od darovane vsote določil 100.000 Din za »Zaklad ljudske univerze«, ostalo porabi za tekoče potrebe.

— Izseljenške razmere v Avstraliji. Zagrebški »Obzor« je prejel iz vrst hrvatskih izseljencev v Avstraliji, kamor se Hrvatje trumoma izseljujejo, poročilo o tankajšnih težkih razmerah za izseljence. Poročilo naglašja, da so bile razmere v Avstraliji do zadnjih dob res dokaz ugodne za naselitev; toda v zadnjih mesecih je pridlo tjakaj toliko izseljencev iz vseh dežel Evrope, da se je pojavila nezaposlenost. Razen tega je avstralsko prebivalstvo tujcem malo naklonjeno. Avstralski časopisi opozarjajo vlado na rastočo brezposelnost in zahtevajo, da vsaj začasno prepove nadaljno doseljevanje.

— Kde bi vedel kaj natančnega o Mariji Höningman, poročni Schwab, rojeni v Dolenjavi pri Ribnici? Poslednji čas je živela v Mariboru kot babica. Sumi se, da je nenadno umrla. Pojasnila prosimo na naslov: Rudolf Schwab, Elektra D. D. Sušak.

— Iščejo se dediči. Izseljeniški komisariat v Zagrebu nanzanja: Naše kralj. poslanstvo v Washingtonu javlja, da je na Allen Property Custodiana sekvestrirana vsota denarja, ki je bila last pok. Ivana (Johna) Danke iz Baranje. Ker se doslej ni moglo zvedeti za bivališče naslednikov, se le-ti tem potom pozivajo, da se potom krajevnih upravnih oblasti temeljem veljavnih dokumentov javijo izseljeniški komisarijatu v Zagrebu z navedbo št. 20.645-24, da se morejo napraviti v njihovem interesu nadaljni koraki.

— Živ v krsti. Te dni je našel nočni čuvaj v Novem Sadu nekega znanega obrtnika, pijanca iz navade, ležečega na ulici. Začel ga je tresti in klicati, a obrtnik ni dal nikakega znaka življenja. Čuvaj, ki je bil baže tudi precej nadelan, je nato s pomočjo nekega pasanta spravil pijanca kot mrtvega v mrtvašnico. Zjutraj so dali zdravniku v podpis mrtliški list, ki ga je tudi podpisal. Popoldne so hoteli mrtveca prenesti na pokopališče, toda ko so odprli vrata, so prestrašeni odskočili: mrtvec je sedel v krsti in kadil cigareto. Takoj nato se je nepoboljšljivec s prijatelji odpravil — v gostilno, da znova prepije vso noč. Ta se bo izpreobrnil, ko se bo v jamo zvrnil.

— Razne tatvine. Košičaju Jakobu Šterku je bil v Malem Narajuju pri Dragatušu ukraden usnjat zastor od kočije, vreden 1000 Din. — Posestniku Janezu Bahaču v Dragovanji vasi pri Črnomlju je bilo ukradeno iz poda za okrog 1000 Din raznega perila iz domačega platna in pa 10 m dolga vrv. — Na kolodvoru v Brežicah je bila ukradena Jožefi Mešiček pletena košara, v kateri je bilo več različne ženske obleke in perila, stotinarski bankovci in službena knjižica na njeno ime. Košaro je ukradla neka komaj dvajsetletna bivša služkinja v Zagrebu, ki je

znana med tovarišicami pod imenom Pepca, ki je doma iz brežiškega okraja. Pobjegnila je brčkone s prvim vlakom v Zagreb.

Iz Štajerske.

— Ljudski oder v Celju, odsek katol. prosvetnega društva, vprizori v nedeljo, dne 13. t. m. ob pol 4. uri pop. v Narodnem domu v Celju kot svojo prvo gledališko predstavo »Materin blagoslov«, igrokaz s petjem in godbo v 5 dejanjih. Predprodaja vstopnic pri Goričar & Leskovšek, na dan predstave pri blagajni. Občinstvo opozarjamo na lepo igro in prosimo obilne udeležbe.

— Pomladansko vreme v Savinjski dolini. Savinjska dolina je znana po svoji mili in prijetni klimi. Posebno lepo vreme pa je letošnje zimo. Na solčnih pobočjih je gorko solnce priklicalo iz zemlje vse zgodnje pomladanske cvetke.

— Mariborske novice. Sodišče je obsodilo tri člane Orjune na 100 Din, ker so ob priliki občinskih volitev zahtevali od župana Grčarja, da izobesi državno zastavo, če ne ga izročijo razdraženemu ljudstvu. — Policija je aretirala v Studencih gostilničarja Alojzija Lemča, ker je osumljen, da je v zvezi z umorom čevljarja Mikla in njegove rodbine. — Na ljudski univerzi je v pondeljek predaval nadzornik Pirc o zgodovini Slovencev ob množični udeležbi.

Iz Ljubljane.

— Kraljeva dvojica se je v torek popoldne pripeljala iz Pariza na Bled. Včeraj se je kralj pripeljal v Ljubljano in se vozil po ljubljanskih ulicah. Popoldne se je odpeljal na lov na sulce v Savi pri Lazah.

— Skopljanski škof dr. Gnidovec se je snoči pripeljal v Ljubljano.

— Vojna posojila. Kakor izvemo iz dobro poučenega demokratskega ljubljanskega vira, bo Mestna hranilnica nadomestila ljubljanski mestni občini vso izgubo, kolikor jo je utrpela vsled podpisovanja vojnega posojila na povelje tedanje liberalne mestne občinske uprave in vsled agitacijskih postvov na podpisovanje vojnega posojila v »Slovenskem narodu«.

— Železniškim vpokojencem! Obveščamo vas, da naše društvo nima s kandidatno listo Mežnarčič — Bole niti najmanjšega stika. Toliko v vednost vsem članom. — Odbor.

— Iz tobačne tovarne. Sporočamo Vam g. urednik, da se v tobačni tovarni prav pridno pripravljamo za volitve. Vsak dan imamo shode na stranišču, na katerih nam socijalistični kandidat Pavle Škerl razlaga, kaj bo vse storil za tobačno delavstvo, če bo izvoljen. Shodi so splošno prav dobro obiskani in debata živahna. Mi bi Pavleta vsi prav radi volili, ali kaj nam pomaga, ker je šele 28. t. star. Škoda. Obetali so se nam boljše časi, pa zopet ne bo nič! Imamo pač smolo, kakor vodno.

— Mladinski dom na Kodeljevem. Tudi letos je bilo obdarovanih v Mladinskem domu za Miklavža 250 domovcev in za božičnice 200 in sicer takih, ki so redno zahajali v Mladinski dom. Bog plačaj stotero našim vnetim sofrudnicam, trgovcem in Društvu za Mladinske domove, ki so s tako veliko požrtvovalnostjo pripomogli do tako številnega obdarovanja. — Mladinski dom na Kodeljevem v Ljubljani.

— Tatovi na klavnici. Glede naše novice o tatvini špeha v mestni klavnici z dne 13. t. m. smo dobili od poučene strani sedeče pojasnilo. Tatvino je mogel izvršiti le mesarski vajenec ali pomočnik, kajti slanina tehta od 50—80 kg ter jo je mogel odpeljati le z vozom. Razen mesarjev, njihovih pomočnikov in vajencev prihajajo sicer na klavnico z vozovi tudi kmetje, ki pripeljejo prašiče, toda ti pridejo le do tehtnice, v klavne prostore pa ne, in to le dopoldne od 8. ure naprej, dočim odnanašajo mesarji, pomočniki, oz. vajenci od 5. do 7. zjutraj zaklano blago na trg, v katerem času je tudi zmanjkala slanina. Tatvin na klavnici pa ne bo mogoče preprečiti pri največji pažnji toliko časa, dokler ne bo hladilnice, kjer bi imel vsak mesar svojo šrambo.

— Umrla so v Ljubljani: Franciška Drašler, voznikova žena, 28 let. — Josip Pirih, zidar, 74 let. — Marija Zvan, uradnica, 18 let. — Marjeta Mulej, kamnosekova žena, 27 let. — Franciška Stigl, zasebnica, 61 let. — Barbara Lipavec, posestnikova žena, hiralca, 41 let.

— Pazite na zimske suknje. Vsak čas nam prinese svoje tatove. Tako nastopajo po zimski vsako leto predrzni tatovi zimskih sukenj. Največ sukenj se pokrade v javnih lokalih, kjer se gosti sledejo. V večjih lokalih, kjer imajo garderobe, so gosti pred temi tatovi varni, ker odgovarja za njihovo lastnino podjetje. Toda takih podjetij je v Ljubljani žal premalo. V vseh tudi večjih lokalih so navezani gostje, da obesijo svoje suknje in šale na obešalnike, ki so večsah natlačeno polni različne obleke. To je najlepša izbira za tatove, ki obiskavajo take lokale, samo da si prilaste tuje blago. Ti pazijo samo na primerno priliko, da popolnoma mirno izbere najboljše suknjo in jo pobašejo. Marsikomu morda še uslužbenec pomaga pri oblačenju. Tako so včeraj prijeli v kino »Ljubljanski dvor« nekega 16 letnega dečka, ki je prodajal zimsko suknjo, za katero je zahteval prvotno 250 Din, nato pa jo je pustil za 75

Din. Ko so fanta prijeli, je trdil, da prodaja sukno po naročilu svojega prijatelja, ki ga čaka na Poljanski cesti. Tega prijatelja pa seveda niso našli. Končno so ugotovili, da je bila ukradena sukna v soboto popoldne trgovcu Francetu Kraškoviču na Francovem nabrežju. Dalje so aretirali isti dan 21 letnega delavca Antona Vrhovca, ki je prodajal Martinu Adamiču ukraden raglan. Oba nevarna tiča so izročili sodišču, kjer bosta do bila zaslužno plačilo.

Ij Elegantna begunka. Ko je pripeljal včeraj tramvaj pred pošto, je skočila iz voza, še preden je voz dobro obstal, elegantna gospodična in je stekla proti Aleksandrovi cesti, kjer se je hotela pomešati med občinstvo. Toda bila je še premalo urna, stražnik je skočil urnejših nog za njo, jo prijel in odpeljal na policijo. Ta elegantna begunka je bila neka Zlata Degen, ki je bila aretirana pred par dnevi radi tajne prostitucije in jo je spremljal stražnik iz bolnice na policijo.

Ij Trpinčenje živali. Včeraj je peljal po cesti proti Rožni dolini hlapec Peter Vidmar, uslužben pri trgovcu s premogom Vinku Kržetu v Trnovskem pristanu, voz s premogom. Ko je pripeljal na posuto cesto, kjer je voznika precej otežkočena, je začel hlapec konja tako sirovo pretepati, da so se vsi navzoči zgražali. Končno je prišel stražnik, ki je neusmiljenega voznika ovadil radi trpinčenja živali.

Ij Tatvine drv se še vedno ponavljajo in to v mestu in okolici. — Tako je bil ukraden posestniku Martinu Dolencu na Cesti v mestni log iz bližnjega travnika sklad razsekanih hrastovih drv v vrednosti 200 Din. — Javljanih je na policiji še tudi več drugih večjih in manjših tatvin drv in premoga. Policija je začela na te tatvine strogo paziti.

Ij Policijske vesti. Včeraj je aretirala policija pet oseb. Ovadb pa je bilo vloženih 14, in sicer radi tatvine 2, radi prestopka zgluševalnih podpisov 1, radi prestopka cestno policijskega reda 6, radi prekoračenja policijske ure 3 in ena radi godbe v javnem lokalu brez policijskega dovoljenja.

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Prosveta.

pr Koncert pevskega zbora Glasbene Matice. Izmed slovenskih komponistov je na tem koncertu najbolj zastopan naš priljubljeni zborovski komponist Emil Adamič. L. točko spreda tvorijo njegove narodne pesmi, katere je vzel iz zbirke umrlega zbiralca narodnih pesmi župnika Kokošarja iz Bačke doline. Te narodne pesmi niso navadno harmonizirane, ampak popolnoma predelane po načinu Mokranjevičevih obdelav narodnih pesmi. Drugo točko spreda tvori njegov moški zbor Napitnica. Skladba je komponirana na znano Golarjevo besedilo in konča z motivom Lepe naše domovine, ki ga modulatorično izpelje. Kakor je besedilo Napitnice polno gorja, tako je tudi melodija polna križev in težav. Na zbor stavi izredno velike zahteve. Naposled je Adamič zastopan tudi s svojimi belokranjskimi svatovskimi pesmami. Besedilo je narodno in vzeto iz Štrekljeve zbirke. Je pa popolnoma samostojno komponirano ter sestoji iz dveh šaljivih bolj recitativnih stavkov in dveh resnih vznešenih spevov. Vmes je kratek basovski solo, ki ga spremlja zbor, posnemajoč tamburanje. Koncert se vrši v ponedeljek, dne 19. t. m. v Unionski dvorani in so vstopnice v predprodaji v Matični knjigarni.

pr Koncert Maje Strozzi-Pečičeve dne 12. jan. t. l. je dala Filharmonična družba v Ljubljani kot svoj prvi letošnji koncert in sicer kot koncert slovenske moderne pesmi. Kakor pred enim mesecem Hindemithov komorni večer je bil tudi ta v precejšnji meri poučnega značaja in kot tak pomenljiv. Spoznali smo na njem slog nekaterih mlajših hrvatskih skladateljev: Novaka, Tajčevića, Gotovaca, Grgoševića in zlasti Rusa Stravinskega. Glasbena smer Stravinskega kakor tudi naštetih mlajših hrvatskih skladateljev, ki stoje — vsaj tako se zdi — pod vplivom Stravinskega, je popolnoma prosta, nima dosti stikov z dosedanjo glasbo, pač pa je čisto po svoje izrazita, prvobitno preprosta v izrazu, smer, ki išče novih zvokov in novih potov in morda pripravljala glasbo bodočnosti. Sre nam podane pesmi, čeprav lepo in kar moči točno zapete in dovršeno spremljane, niso kaj prida ogrela, če izvzamem n. pr. Gotovacovo »Tuge moje« ali še par drugih. Vendar pa so mnoge pesmi ugajale radi silne draženosti in otroške naivnosti, deloma vsled preprosto krepkega in odločnega izraza. Omenjam n. pr. Novakovo »Uspavanko«, Tajčevićevo »Op, cup, cup...«, Gotovacovo poleg že imenovane tudi tri zadnje, deloma v ljudskem tonu zastavljene ali Grgoševićevo preprosto resno »Opoldane«, mično »Vetar potpuhava« in izjemoma zelo domačo, lahko umljivo vojaško »Kada ti lobica merla boš«. Stravinskega je pela ga. Strozzi-Pečičeva v izvornem ruskem besedilu in je bilo vsled tega nekoliko težje petju slediti. Izmed teh so ugajale zlasti tri otroške pesmi: »Soraka«, »Vranac in »Čičer Jačec«; tudi

zadnje pesem »Tilim — Bom« je izvrstna, priljubljena pevka morala na željo občinstva ponoviti. Gospa Strozzi-Pečič in njen soprog, ki jo na koncertih redno na klavirju spremlja, sta umetniška enota, ki sta kot že pred leti tako tudi sedaj dovršeno in brez kakih dolgih odmorov izvedla določeni koncertni spored.

pr Osebnih dohodnina. Do 31. januarja t. l. je predložiti napoved o dohodnini. Kdor hoče napraviti pravilno napoved, da mu bo davčna oblast odštela vse upravičene odbitke, naj si kupi knjigo o osebnih davkih z dne 25. okt. 1896, drž. zak. št. 220 in po osebnodavčni noveli iz l. 1914. Sestavil in pojasnil Valenti Žun. Ljubljana 1914. Cena 10 Din. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

pr »Zakoni i rasplisi o akcelonarskim društva« s objašnjenjima i upustvima. Milorad Zebič, inspektor ministarstva trgovine in industrije, je napisal komentar k zakonu o delniških družbah, dodavši mu mnogobrojna navodila in druga objasnila iz prakse ministarstva trgovine in industrije. Poleg zakona o delniških družbah na teritoriju Srbije in Črnogore so v knjigi tudi zakonite odredbe o delniških družbah veljavnih v drugih pokrajinah, ter vsi zakoni naredbe, raspisi, navodila in taksne odredbe, ki se tičejo delniških družb, zavarovalnih družb in denarnih zavodov. To je prva zbirka ki vsebuje gori označeni material. Zato se knjiga priporoča vsem delniškim družbam kakor tudi industrijskim in trgovskim podjetjem. Naroča se pri pisatelju. Belgrad, Ulica Vojvode Dobrujca 28. Cena Din 45.—

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama.
Začetek ob 8. uri zvečer.
Četrtek, 15. januarja: MAGDA. — Red F. Petek, 16. januarja: IZGUBLJENE DUSE. — Red A. Sobota, 17. januarja: STRICKOV SEN, premijera. — Izven.
Nedelja, 18. januarja: Ob 15. uri popoldne PLAGAVKA, ljudska predstava pri znižanih cenah. — Izven. Ob 20. uri zvečer VERONIKA DESENISKA. — Izven.

Opera.
Začetek ob pol 8. uri zvečer.
Četrtek 15. januarja: TRAVIATA, na korist Udruženja gledaliških igralcev. Gostuje g. Josp Rijavec. — Izven
Petek, 16. januarja: RUSALKA. — Red B. Sobota, 17. januarja: RIGOLETTO. Red C. Nedelja, 18. januarja: Ob 15. uri popoldne NETOPIR, ljudska predstava pri znižanih cenah. — Izven.

Učiteljski vestnik.

Zaprta in odprta vrata. Naročniki »Učit. Tovarisa« ne morejo v njem svobodno objavljati svojih misli in nazorov. »Tovarišni glasilo okraj. učiteljskih društev, še manj pa posameznikov — je le glasilo višje gospode sosveta. Vse, kar se ne strinja z nazori sosveta, gre v koš. »Orjuna« je to zvedela ter izjavila, da je pripravljena dati prostora tudi učiteljskim dopisom. Zaslužila pa si je zato sosvetov ukor. Kaj bo pa sedaj, smo res radovedni? Mi smo zato, da bi bil »Slovenec«, ki v »Učit. vestniku« marsikaj pove, česar bi ne izvedeli, še bolj založen z učiteljskimi novicami. (Le pišite — pa se vam bo ustreglo. Za pametne misli in nazore ima »Slovenec« vedno odprta vrata. Op. uredništva.)

Samo za šalo razpisana učna mesta. Nekaj učnih mest je bilo razpisanih, dasi so bila, kar smo na svoje oči že čitali v »Učit. Tovarisa«, oddana že prej. Tako na primer Černuče in še nekaj drugih. Ali ni škoda kolkov? Mar bi si učitelji tisti denar, ki so vrgli proč za kolke, uporabili za nabavo knjig. Malo več obzirnosti in upoštevanja učiteljske bede bi pa že smeli pričakovati od pisarniških kolegov v prosvetnem oddelku. Ali ne?

»Kot zenico v očesu je varoval Jelenc učiteljsko stalnost« — tako je trdil g. L. J. na seji širšega sosveta poverjenstva UJU v Ljubljani dne 5. jan. 1923. Dejanja pa govore drugače. G. L. J. je pokopal stalnost na sledečih šolah: Hoče, Olimlje, Sv. Križ, Ljubljana, Dobrova, Vič, Vrhnik, Tržič, Tržišče, Radovljica, Moste, Begunje, Startarg, Novomesto, Dob. Leitersberg, Hajdina, Mokronog. Toliko nam jih je ostalo v spominu. Mogoče jih je še več. Koliko gorja in nepotrebnih stroškov! Sprememb na nadzorniških mestih niti ne omenjam; te so že kar tako umljive.

Naznanila.

Starosinski sestanek bo v petek 16. t. m. ob 8. v Akademskem domu. Referat: O angleški demokraciji. Starejši in akademiki vabljeni, gostje dobrodošli! — Predsednik.
Seja stolne prosvete se vrši nočjo v četrtek ob 8. v Jugoslov. tiskarni.
»Krekova mladina« v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 18. t. m. 1923 v dvorani Rokodelskega doma v Ljubljani igro »Strah v grajskem stolpu«. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnice se dobe v predprodaji od četrta dalje v Jugoslovanski strokovni zvezi na Starem trgu 2/l. in eno uro pred predstavo pri blagajni.

Francosko predavanje na ljubljanski univerzi. »Les milieux intellectuels et l'année littéraire à Paris« bo predmet predavanja, ki ga bo imel g. Warnier v univerzitetni dvorani v soboto 17. t. m. ob 18. uri. Vsi prijatelji francoskega jezika se vljudno vabijo.

Občni zbor društva državnih uslužbencev za Slovenijo se vrši dne 2. februarja ob 2. uri v gostilni »Mrak« na Rimski cesti (ne kakor je bilo prvotno razglašeno). Udeležba za vse člane obvezna. Zunanji člani naj pošljejo pooblastila, ako se občnega zbora ne udeležijo. — Miklavčič, tajnik. Nučič, predsednik.

— Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja vse svoje člane, da se vrši redni občni zbor gremija v ponedeljek dne 19. januarja 1923 v veliki dvorani Kazine ob 8. uri zvečer z običajnim dnevnim redom ter volitev novega odbora. — Načelstvo.

Izpred sodišča.

Liberalni »Rump« parlament. — Narodni socijalisti so ustanovili svoječasno društvo »Mladost«. Pod predsedstvom Rudolfa Šimnovca pa se je pojavil v tem mladem društvu hud razkol in sicer radi tega, ker je hotel predsednik Šimnovec, ki je delal na tihem sporazumno z demokrati, pripeljati na lep način in brez velike pozornosti to društvo v tabor demokratskega generala dr. Žerjave. To pa možu ni uspelo, ker je večina starejših in vplivnejših odbornikov ostala zvesta prvotnim načelom društva. Nastali sta dve frakciji, ki sta se ostro spoprijeli. In zgodilo se je, da sta sklicali obe frakciji na isti dan občne zbere, h katerim pa so pripuščali sklicatelji le pristahe svoje frakcije. Seveda sta bila oba ta občna zbora in torej tudi vsi njihovi ukrepi noveljavni. Vsak je tvoril zase svoj »Rump« parlament. Sledila je polemika v listih, končno pa je objavil bivši »Narodni Dnevnik« oster napad proti predsedniku Rudolfu Šimnovcu, ki je prav za prav povzročil v društvu cel razdor. V tem poslanem so se pa vrinili v vročem bojnem razpoloženju tudi ostri in nevarni očitki napram Šimnovcu, da je ponoveril družstveni denar, da ni poravnal družstvenih računov, da se krasi s pavovim perjem in si lasti naslove, ki mu ne gredo, češ, da je bil izključen iz društva. Šimnovec je nato tožil tajnika Joška Zupana in pa blagajnika Setničarja, ki sta to »Poslanec« podpisala. Obtožena sta ponudila za svoje trditve dokaz resnice. Vršilo se je v vsem skupaj pet obravnjav. Med tem se je Setničar s Šimnovcem pobotal in pri zadnji obravnavi je nastopil kot obtoženec le še Zupan, ki je odklonil vsako poravnavo in je vstrajal na dokazu resnice. Taki dokazi pa so jako težavni. Posebno pa je imel obtoženec težko stališče, ker je bilo društvo cepljeno v dva nasprotna tabora. Tako se tudi Zupanu ta dokaz, dasi je posvetil v marsikako temno senco društva, ni posrečil v toliko, da bi bil oprostil obtožena. Zupan je bil končno obsojen radi očitjanja nepoštenih in neravnih dejanj na 100 Din globe, Setničar pa je bil radi ravno istih deliktov oproščen, ker se je poravnal. Tudi se mora objaviti po pravomočnosti v enem ljubljanskih dnevnikov ta sodba.

Po svetu.

sv. Letošnja zima. Ne bomo modrovali o njej in iskali vzrokov, samo par besedi bomo omenili. Je pač volja narave taka, da dá enkrat preveč, drugič premalo. Pomanjkanje snega je letos splošno; celo v severnih deželah Švedski in Norveški že več tednov ni bilo nikakšne padavine, in tudi Švica z njenim znanim snežnim bogastvom ni nobena izjema. Za Švico — kakor seveda tudi za naše gorske kraje — je pomanjkanje snega katastrofa; za Švico tembolj, ker je vsa hotelska industrija prikrojena zimskemu sportu. Poročila iz najbolj znanih švicarskih zimovišč so naravnost neverjetna. Božično snežno poročilo iz Švice je vremenski kuriozum, ki naj si ga vsak zapomni: Arlboden, 1360 m nadmorske višine, 10 cm snega; Andermatt, 1444 m, 30 cm; Arosa, 1856 m, 30 cm; Davos, 1561 m, 10 cm; Engelberg, 1019 m, 10 cm; Grindwald, 1050 m, 10 cm; Klosters, 1190 cm, 20 cm; Pontresina, 1803 m, 30 cm; St. Moric, 1826 m, 30 cm; Wengen, 1279 m, 20 cm.

sv. Historično-filološka fakulteta Treh Benečij v Padovi. Italijanska prosvetno ministrstvo je končnoveljavno odobrilo ustanovitev posebne historično-filološke fakultete Treh Benečij na univerzi v Padovi. Tečaj traja po eno leto in obsega poleg splošne zgodovine, filologije in prava kompleks specialnih nauk: beneška zgodovina in institucije; diplomatika in arhivistika; bibliografija in biblioteška tehnika, beneška lingvistika; beneška zgodovinska bibliografija; beneške starine; zgodovina beneške umetnosti; numizmatika; grška in rimska epigrafija in starine. Fakulteta bo podeljevala diplome za arhivarje in knjižničarje, usposobljenostne diplome za strokovnjaštvo v beneških starinah in umetnosti in diplome o izpolnitvi zgodovinskih študij. Na fakulteto se sprejemajo doktorji filozofije, prava ter političnih in socialnih ved, pod posebnimi pogoji pa tudi drugi. Sprejemajo se tudi inozemski slušatelji.

sv. Ljubavno pismo v parlamentarni tisk. Povodom volitve novega zborničnega predsednika v italijanski poslanski zbornici

je neki poslanec namesto volivnega listka pomotoma vtaknil v volilni zavitek ljubavno pismo in ga vrgel v žaro. Pri skrutinju je pomota prišla na dan in povzročila mnogo smeha. Pismo je naslovljeno na »Andreja«, ki ga njegova »Klara« krega, češ da jo zanemarja. Pravi mu, da bi mogla poslanska zbornica izhajati tudi brez njegovega sodelovanja, tembolj ker ji je sam rekel, da bi bilo boljše za delo, če bi zbornica sploh ne funkcionirala.

sv. Nazadovanje rojstev na Angleškem. Angleško časopisje se obširno peča z dejstvom, da število rojstev na Angleškem glasom uradnih podatkov stalno nazaduje. Leta 1923. izkazuje doslej najnižje število rojstev. Kot vzrok navajajo neugodne gospodarske razmere in izseljevanje. Po splošnem mnenju bo število rojstev v prihodnjih 15 letih še dalje nazadovalo. V krogih zdravstvenega ministrstva zagotavljajo, da se bo v 20 letih število delavcev na Angleškem zmanjšalo za dva milijona.

sv. Komunistični družabni red in družina. V Moskvi je te dni posebno sodišče razsojalo v sledečem slučaju: Delavec Mihajlo, ki je preje živel s svojo ženo v lepi slogi, je tožil svojo ženo zaradi zanemarjanja otrok in gospodinjinskih dolžnosti. Žena, ki je tudi delavka, posveča ves prosti čas javnemu delu, svoje otroke pa pušča brez nege in nadzorstva. Kot državni pravdnik je na razpravi nastopal mlad delavec, ki je v svojem govoru naglašal, da je umetno uvajanje novega družabnega reda škodljivo in da preti družinam propad. Žene, kakor je Mihajlova, bodo iz navdušenja za javnost morda rešile tisoč zapuščenih otrok, istočasno pa bodo dvatisoč svojih lastnih otrok izročile pogubi. Može bodo v žalosti iskali pozabljenja v krčmi in pri izgubljenih ženskah. Mihajlova in njen zagovornik sta naglašala, da je javno delo za uveljavljenje komunističnega družabnega reda prva skrb in najbolj zaslužno. Sodišče je bilo istega mnenja in je Mihajlovo oprostilo.

sv. Konfiskacija Hlinkovskega koledarja. Državno pravdnništvo v Bratislavi je odredilo konfiskacijo Hlinkovskega koledarja za l. 1925. Zaplenilo so 150.000 izvodov.

sv. Znižanje plač samskim mornariškim častnikom na Holandskem. Holandska admiraliteta je odredila, da se s 1. januarjem t. l. znižajo plače vsem samskim častnikom. Odredba je imela za posledico, da se mornarični častniki trumoma ženijo. Dne 27. decembra je bilo 60 porok.

sv. Strašna bolezen v Perziji. V Perziji je izbruhnila neznana strašna epidemija, ki je zahtevala že več sto žrtev. Začne se bolezen s tem, da se izlije kri iz oči in iz ust, nakar v par dneh telo popolnoma skupaj zleže. Koža bolnika postane temnorjava, smrt nastopi hitro, muke so strahovite.

sv. Brezposelnost na Angleškem. Konservativci so pred volitvami delavcem obetali, da brezposelnost poneha, čim bodo oni začeli vladati. Rezultat: 24. decembra 1924 je bilo število brezposelnih 1,108,100, za 10.625 več kakor teden prej.

sv. Nemški letalni rekord. Preteklo nedeljo je nemški avijatik Funke 260 km dolgo razdaljo med Berlinom in Hannoverom preletel v 70 minutah; to znači na uro 223 km. Za omenjeno razdaljo sta potrebni navadno dve uri.

GLEDALIŠKIM ODROM

priporočamo sledeče igrokaze:
Razvalina življenja. Ljudska drama v 3. dejanjih. Spisal F. S. Finžgar. Din 30.—, vezano Din 40.—
Tekma. Drama v 3. dejanjih. Spisal A. Funke. Din 20.—
Revizor. Komedija v 5. dejanjih. Spisal N. V. Gogolj, preložil Iv. Prijatelj. Din 20.—
Matl. Dramatska slika v 3. dejanjih. Spisal Ksaver Meško. Din 28.—
Slovanska apostola. Zgodovinska igra v 5. dejanjih. Spisal Silvij Sardenko. (Samo moške vloge.) Din 16.—
Matl sv. veselja. Skrivnost vstajenja v 5. dram. slikah. S. Sardenko. Din 16.—
Ob vojski. Igrokaz v 4 slikah. Spisal dr. J. Ev. Krek. Din 8.—
Turški križ. Igra v 4 dejanjih. — Tri sestre. Igra v 3 dejanjih. Spisal dr. J. Ev. Krek. Din 14.—

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Gospodarstvo.

Izkaz Narodne banke

z dne 31. decembra 1924.

(V oklepaju razlika napram 22. decembru 1924; vse v milijonih dinarjev.)

Aktiva: kovano zlato 72.4, kovano srebro 17.5, tuj denar 4.6, depoji v inozemstvu v raznih valutah 379.9, skupaj kovinska podloga 474.4 (+ 13.9), posojila na menice 1289.3, posojila na vrednostne papirje 205.7, skupaj 1495.0 (+ 32.7), račun za odkup kronskih novčanic 1186.4 (- 21.8), račun začasne zamenjave 386.0, državni dolg za posojilo na bone obrt. kapitala 966.3, za posojilo na bone za izredne kredite 2.000.0, skupaj državni dolg 2966.3, vrednost državnih domen založenih za izdajanje bankovcev 2138.4, saldo raznih računov 603.8 (+ 29.9), skupaj 9232.2; — pasiva: vplačana glavica 25.5, rezervni fond 5.8 (- 0.1), bankovci v obtoku 6001.5 (+ 91.1), državni račun začasne zamenjave 368.0, državne terjatve po raznih računih —, razne obveze po žiro-računih 307.0, po raznih računih 322.6, skupaj razne obveze 629.6 (- 11.7), državne terjatve za založene domene 2138.4, azija za kupovanje zlata za glavico in fonde 63.5 (+ 0.3), skupaj 9232.2.

V metalni podlogi je računano: dinar v zlatu za dinar, angl. funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, švic. in franc. frank za dinar, dinar v srebru za dinar itd. Obrestna mera za eskont menic — za vse bankine dolžnike brez razlike — 6 odstot. letno; obrestna mera za posojila in zaloge 8 odstot. letno.

Kako se je gibal obtok bankovcev v letu 1924, nam kažejo sledeče številke: koncem januarju 5793.6 milijona dinarjev, koncem februarja 5677.2, koncem marca 5585.2, koncem aprila 5579.9, koncem maja 5573.9, koncem jun. 5433.9 (min.), k. jul. 5567.5, k. avg. 5891.9, koncem septembra 5908.0, koncem oktobra 5989.9, koncem novembra 6034.2 (maks.), koncem decembra 6001.5 milijona dinarjev. V prvi polovici leta 1924 je torej obtok konstantno padal (to padanje se je začelo oktobra 1924), od sredine leta 1924 pa obtok konstantno narašča, kar je v zvezi z večjimi kreditnimi potrebami in z deficitom v državnem gospodarstvu. Interesantno je za beležiti, da je dinar vkljub povečanju obtoka bankovcev naraščal, kar pa je bila posledica povečanega izvoza.

Dinar. Na curiški borzi se je dinar danes neznatno okrepil. Medtem, ko je bil večeraj sklep 8.35, je danes začela predborza z notacijo 8.30—8.50 in sklep je bil 8.40. — Na zagrebški borzi so bile vse devize in valute čvrste in le intervenciji Narodne banke, ki je krila vse potrebe, se je zahvalila, da ni bil tečaj tujim devizam višji.

Anketa o krizi lesne industrije. Na anketi je bila predložena resolucija o zahtevah lesne industrije ministrstvu za šume in rude. Lesni industriji je treba dobaviti ceninski kreditov, predvsem pri Narodni banki, nadalje se zahteva sklicanje ankete o stabilizaciji tečaja dinarja. Tarifna akcija zahteva deklasifikacijo, hitro nakladanje in odpremo vagonov, znižanje tarifov v prometu z domačimi pristanišči itd. Nadalje zahtevajo odpravo izvezne carine na hrastove pragove in spec. les. Nadalje se resolucija peča z davčnimi, obratnotehničnimi ter socialnopolitičnimi vprašanji. O resoluciji bodo sklepala razna ministrstva, v katerih resor spadajo vprašanja in predlogi v resoluciji, nato bo o njej sklepala ministrski svet itd.

Prometne odredbe za Sušak, Bakar in Reko. — Odprema blaga za >Thaon di Revelc v reškem pristanišču za sedaj še ni dovoljena. Direktni promet med postajo Reka (ali postajo Fiume loco SHS) in postajo na Sušaku po obalni progi za sedaj še ni mogoč. Stranke, ki žele, da se njihove pošiljke odpremi iz Sušaka na Reko ali obratno, morajo predpisati smer pota v tovrstnem listu z označbo >via Bakar. Na postajo Sušak se morejo odpremljati na carinjenje samo one pošiljke, ki so namenjene za Sušak loco ali za tranzit s parobrodom. Pošiljke, ki so naslovljene za Fiume loco, Fiume SHS loco ali Fiume tranzit, se ne morejo odpravljati na carinjenje v Sušak, dokler ne bo omogočen promet na obalni progi. Na postajo Bakar se smejo odpremljati na carinjenje samo pošiljke Bakar — loco. V tem primeru morajo stranke same oskrbeti carinjenje in v ta namen prevoziti z cestnimi vozmi carinsko blago iz postaje Bakar na carinarnico v mesto Bakar.

Rok za prijavo novo otvorenih tekočih računov ter stalnih reklamnih tabel. Delniške družbe morajo prijaviti tekom časa od 1. julija do konca leta 1924 na novo otvorene tekoče račune do 15. t. m. Istotako se morajo davkarji prijaviti stalne reklamne tabele in biljardi do 15. t. m. Kdor se tega roka ne bo držal, zapade globi v višini trikratne takse.

Italijansko-nemški trgovinski dogovor. Dne 10. t. m. je bil sklenjen med italijansko in nemško vlado dogovor, ki urejačasne trgovinske odnose med obema državama. V teku so pogajanja za sklenitev definitivnega dogovora te vrste.

Deseti spomladanski velesjem v Pragi. Termin desetega vzorčnega velesjema v Pragi je določen na dobo od 22. do 29. marca t. l. Velesjemj bode, kakor dosedaj, razdeljen na 17 raznih skupin, katere obsegajo vse panoge čl. industrije. Skupaj z velesjemom bo prirejen hotelski trg, radio-trg, trg stavbene industrije in stavbenega materijala, velika razstava francoske industrije in končno razstava Društva Masarykove akademije dela v Pragi, ki bo prirejena do pot prvič in poseben trg muzikalnih instrumentov ter klavirjev.

Vse industrijske panoge splošnega velesjema bodo, kakor je razvidno iz dosedanjih prijav, kompletno zastopane po prvorazrednih češkoslovaških in inozemskih tvrdkah. Posebno je omeniti tovarne stekla, katerih število dosega 25, železno industrijo in livarne, kjer so zastopane največje čl. tovarne (Vitkovice, Škoda itd.), elektrotehnično panogo, tekstilno industrijo, kožo, jabolčno industrijo itd. Z ziro m na splošno zanimanje, vladajoče za X. spomladanski velesjemj v Pragi, kakor v CSR, tako i v inozemstvu se pričakuje nov izreden uspeh te pomembne velesjemske prireditve.

Prva statistika zunanje trgovine. — Board of Trade (Trgovinski urad) je objavil statistiko angleške zunanje trgovine za mesec december 1924, obenem pa tudi za celo preteklo leto. Uvoz je v teku meseca decembra 1924 znašal 131.6 milijona funtov šterlingov, izvoz pa 79.3 milijona funtov šterlingov. Tako napram novembru 1924 kakor napram decembru 1924 izkazujejo številke zunanje trgovine povečanje. Višje cene za žito, moko in ostala živila so povzročile porast številki uvoza. — V celem letu 1924 je Anglija uvozila za 1.279.8 milijona funtov šterlingov, kar pomeni napram letu 1923 porast za 189.6 milijona funtov šterlingov. Izvoz pa je lani dosegel 795.4 milijona funtov šterlingov in

je bil za 28.1 milijona funtov šterlingov večji od onega v letu 1923. — Kakor javljajo belgrajski listi, dobimo že koncem tega meseca statistiko izvoza iz naše države v letu 1924, nekako v sredi februarja letos pa tudi statistiko uvoza v našo državo v letu 1924. Vsekakor je to napram prejšnjemu letu velik napredek, vendar pa se statistična služba v glavnem ravnateljstvu carin še ni dovolj presnovala, da bi objavljala še preje rezultate svojega dela.

Sovjeti dovoljujejo ustanovitev privatnih delniških družb. Kakor javlja iz Moskve >L'Information politique, je ruska vlada privikrat odkar obstoja sovjetski režim, dovolila ustanavljanje delniških družb z izključno privatnim kapitalom, ali v participaciji z državo. Odobrena je ustanovitev dveh privatnih delniških družb, vsaka s kapitalom 150 tisoč zlatih rubljev.

Dobava ruskega petroleja Franciji. — >Neftsindikat je dobil iz Francije naročilo za dobavo 100.000 ton bencina ter 70.000 ton raznih svetilnih olj.

Vinski sejem priredi vinarska zadruga >Ljutomerčanec r. z. z. o. z. za ljutomerski in ormoški okraj v svoji centralni kleti v Obrežu pri Središču, želez. postaja Središče ob Dravi in sicer v torek dne 20. januarja 1925 ob 11. uri predpolodne po prihodu vlaka. Na poskušnjo in prodaj bodo samo zajamčeno pristna ljutomerska vina l. 1921, 1922, 1923 in 1924 vseh vrst in gorje. Vinograniki prinesejo ta dan tudi svoje vinske poskušnje iz celega ljutomersko-ormoškega vinogorja v zadrugo centralno klet in vinskim kupcem in gostilničarjem bo s tem dana prilika, da se brez večjih stroškov in potov v najkrajšem času orientirajo o naših razpoložljivih vinskih zalozah, o kvaliteti vin, o cenah itd. Razen navadnih namiznih vin in mešanih vrst, bodo na razpolago tudi sortirana vina kakor: šipon, rizling, burgundec, rulandec, muškadni silvanec itd. Vsi znamenitejši vinogradniki in graščinski posestniki ljutomersko-ormoškega okraja bodo imeli ta dan na razpolago svoja vina v zadrugi kleti. Poskusila se bodo lahko najfinjša vina iz Jeruzalema, Vinskega vrha, Kajžarja, Koga, Gomile, Brebrovnika, Ilovca, Železnih dveri itd. Zato se vljudno vabijo vsi vinski intereseanti, trgovci in gostilničarji s prošnjo, da počakajo z nakupom novih vinskih zaloz, dokler se ne prepričajo o izvrstni kakovosti in primernih cenah naših ljutomerskih vin. Kdor hoče iti v gorice, so mu vodniki in tudi vozovi na razpolago. Železniške zveze so zelo ugodne. Vlak pride v Središče ob Dravi okrog pol 11. ure predpolodne in nekoliko po 4. uri popoldne zopet odhaja. Vsi vinski intereseanti se prosijo, da javijo takoj svoj prihod po dopisnici na naslov: >Ljutomerčanec — Sv. Bolfenk pri Središču. — Centralna klet, kjer se vrši dne 20. januarja vinski sejem, leži ob veliki cesti 20 minut od kolodvora Središče. Udeležite se tega vinskega sejma! — Vinarska zadruga >Ljutomerčanec r. z. z. o. z. Sv. Bolfenk pri Središču.

Dunaj 0.007285 (0.007295), Bukarešt 2.65 (2.65), Sofija 8.75 (8.75).

Dunaj, Belgrad 1152, Kodanj 12.580, London 338, Milan 2939, Newyork 70.935, Pariz 3792, Varšava 13.600. — Valute: dolarji 70.460, angleški funt 336.200, francoski frank 3760, lira 2920, dinar 1142, češkoslovaška krona 2114.

Praga. Lira 141.75, Zagreb 54.875, Pariz 182.25, London 161.925, Newyork 33.90.

VREDNOSTNI PAPIRJI:

Ljubljana. 7 odstot. investicijsko posojilo iz leta 1921 64.50 (denar), 2 in pol odstot. drž. renta za vojno škodo 129—131 (zaklj. 130), Celjska posojilnica d. d., Celje 210 (denar), Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 225 (denar), Merkantilna banka, Ljubljana 124.50 do 128, Združene papirnice Vevče 100 (denar), >Nihagc, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb 36—40, 4 in pol odstot. kom. zadolžnice Kranjske deželne banke.

Zagreb. — Hrvatska eskomptna banka, Zagreb 110—112, Hrv. slav. zem. hip. banka, Zagreb 62.50, Jugoslovenska banka, Zagreb 104, Ljubljanska Kreditna banka, tu 226—227, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 895—900, Slavenska banka, Zagreb 85, Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 71, Hrv. slav. d. d. za ind. šečera, Osijek 700, Našica 45, Guttman 800, Slavonija 63, Trboveljska premogopna družba, tu 400, 7 odstot. drž. inv. posojilo 65.50—66, vojna odškodnina 129.50—132.

Dunaj. Zivnostenska banka 838.000, Al-pine 383.000, Greinitz 146.000, Trboveljska družba 472.000, Hrvatska eskomptna banka 120.000, Leykam 174.000, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 68.000, Avstrijske tvornice za dušik 185.000, Mundus 900.000, Slavonija 67.000.

BLAGO.

Ljubljana. Lesni trg brez prometa. Zito in poljski pridelki: pšenica domača, fco Ljubljana 440 (denar), koruza, nova, def., umetno sušena, fco Ljubljana 230 (blago), koruza, nova, gar., fco sremska postaja 185 (denar), oves bački, fco skladišče Ljubljana 360 (blago), laneno seme, fco Ljubljana 650 (denar), otrobi pšenični, srednje debeli, fco gor. postaja 225 (blago), pšenični zdrob Donj. Miholjac, fco skladišče Ljubljana 700 (blago), pšenična moka >0< Bjelovar, fco skladišče Ljubljana 675 (blago), pšenična moka >2< domača, fco skladišče Ljubljana 625 (blago), pšenična moka >2< Čantavir, fco skladišče Ljubljana 625 (blago), pšenična moka >5< domača, fco skladišče Ljubljana 500 (blago), pšenična moka za krmo, fco Odžaci 254 (blago).

Novi Sad. Koruza 187—190, drugate je borza brez prometa, tendenca je neodrejena, ponudba slaba.

Darovi.

— G. Josip Reich, višji uradnik Narodne banke je daroval Podpornomu društvu slepih 100 Din namesto venca na grob umrlega gosp. Marjana Ravniharja in isto vso to je darovala njegova mati gospa Olga Reich. Obe svoti je hvaležno prejel društveni predsednik G. F. Jurásek, za katere se v imenu odbora plemenitima darovalcema kar najpriserneje zahvaljuje.

Turistika in sport.

S. K. Slovan, teškoatletična sekcija. Redni treningi se vrše odslej vsak ponedeljek, torek, petek in soboto v telovadnici učiteljskega od 19. do 21. ure. Prosi se za redno in točno udeležbo! Načelnik.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znakol

ZELITE
postati družabnik trgovine, podjetja? Javite svoj naslov **POSREDOVALCU**, Sv. Petra cesta št. 23, da ga odda zainteresentom. 7934

TRGOVSKI LOKAL
se odda takoj v najem z več stanovanjskimi sobami, ter skladišče na prometnem kraju na deželi. Naslov v upravi lista pod št. 257.

POMOČNIKA
agilnega, mlajšo moč, ki je verziran v mešani stroki, in

UCENCA
zdravega, krepkega, pošte-nih staršev, sprejme takoj **P. KOREN** preje ŠTERK — trg. meš. blaga — Črnomelj.

šamot
OPEKO in MOKO (češko) priporoča **F. HOČEVAR** Dunajska cesta 36, Ljubljana.

DRVA odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga V. SCAGNETTI — za gorenskimi kolodvorom.

Najmoderneje KROJE
preizkušene, z natančnim poukom, za dame in gospode, izdeluje in razpošilja od ministrstva za trgovino in obrt konc. **KROJNA ŠOLA** v Ljubljani, Židovska ul. 5. Tečaj za krojače, šivilje in nešivilje! 261

SLUŽBO IŠČE
mlad, zanesljiv mož, kot pisarniški ali trgovski sluga, skladiščnik ali kaj sličnega. Ima dobro šolsko izobrazbo. Govori slov., hrv. in nemško. — Cenj. ponudbe pod: >M. Z. < št. 262 na upravo.

KONTORISTINJA
zmožna knjigovodstva, slov. in nemške stenografije, se **IŠČE** za takoj. Ponudbe pod št. 263 na upravo.

Oženjeni hlapec,
k govodi kot volar, se sprejme pri Oskrbništvu **STRANIŠČE** pri Ptuj. Prednost imajo družine z več delavci. 243

POZOR!
Dne 29. novembra 1924 sta v Wolfovi ulici pred trgovina g. A. Krejčija trčila dva avtomobila. Priče, ki so videli, kako je prišlo do trčenja, se vljudno prosijo, da se čimprej zglase v pisarni dr. **Emila Stareta**, odvetnika, Ljubljana, Sodna ulica št. 4. 263

Večja občina na Dolenjskem išče občinskega **TAJNIKA** -organista. Prednost imajo samci, dobri tenoristi. Plača po dogovoru. Ponudbe pod št. 264 na upravo

ZASTOPNIK
ki je v Ljubljani po kavarnah, gostilnah, delikatesnih trgovinah dobro vpeljan. **IŠČE** tvornica šampanjca in desertnih vin. Ponudbe pod >ZASTOPNIK< na >Publicitas< D. D., oglasni zavod v Ljubljani, Šelenburgova ul. št. 7, II. nadstropje. 271

IŠČEMO
zanesljivega in treznega **MOŠKEGA** — po možnosti kovinarja, ki se razume dobro na bencin-motor. Mesto je stalno, plača dobra. Nastop takoj ali po dogovoru. Ponudbe na >Publicitas< d. d. Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7, II. nadstropje, pod št. 272.

URADNIK
ki bi samostojno vodil večjo agenturo, z dobrimi zastopstvi, se sprejme. Razpolagati mora s primerno kavicijo in biti po vseh trgovinah po Ljubljani vpeljan. Pismene ponudbe pod št. 273 na **PUBLICITAS**, d. d., oglasni zavod Ljubljana, Šelenburgova ulica 7, II. nadstropje. 273

Sprejme se za kavarno **1 NATAKARJA** ozir. **DVE NATAKARICI** z dobrimi spričevali. Osebneponudbe na upravo hotela >UNION< v Ljubljani. 253

Hiša zidana, 3 sobe, klet ter lep vrt, ob kavarni žel., tik post. Šent Janž na Kor., se takoj prod. Več pove **Seher Martin**, Senovo 64/4, p. Rajhenburg.

STANOVANJE
v Mariboru zamenjam za stanovanje v Ljubljani. — Naslov v upravi pod 264.

Priporoča se sl. občinstvu **krojač FR. BUH** LOG pri **DREZOVICL**. Izvršuje vsa krojaška dela po najnovejši dunajski modi — Računa od obleke 150 do 175 dinarjev

IŠČE SE bivši konjeniški stražnojster, ki je bil namješčen v kaki nižji vojaški realki ali kadetni šoli, kot **NADČORNIK** gojencev. Nastop službe takoj. Plača po pogodbi. Ponudbe na upravnishvo lista pot št. 241: >Stražnojster< št. 241.

PLETENINE vseh vrst iz volne, bombaža itd. izdeluje po naročilu ter sprejema tudi nogavice v podpletanje. Strojno pletenje, Poljanski nasip 34/l. 214

Pekovskega vajenca sprejme takoj pekarija **URBAH, Rakek.** 238

Prodasta se
radi preureditve trgovine po izredno nizki ceni dva kompletna trgovska **PORTALA**, za manufakturno ali spece-rijsko trgovino; vsak ima po dve izlozbi in ena vrata, velikost izlozbenega stekla 150 x 230 cm. Debelost stekla 7 mm. Cel portal velik 3 x 5 m z roletami. Dalje ena vrsta in dve kompletni izlozbi z železnimi vrati ter kamenitimi bangarji. Pripravno za trgovino ali skladišče na deželi. Vse v dobrem stanju. Malo rabljeno. Ogleda se lahko vsak dan na ilcu mesta pri **IGNAC ANDRAŠIČ, KRANJ.**

Dvokolesa
se popoln. prenovirajo emajlirajo z ognjem, poniklanje in shranijo preko zime v oskrbo >Tribuna< F. B. L., Ljubljana, tovarna dvokoles in otroških vozickov, Karlovska cesta št. 4. 8150

LOKAL
za **MLEKARNO** iščem v sredini ali na periferiji mesta Ljubljane — tudi na dvorišču. — Ponudbe na upravnishvo >Slovenca< pod št. 176: >Mlekarna< št. 176.

Kmečko dekle
dobra gospodinja in kuharica, želi službe v župnišču. Naslov v upravi pod št. 218.

Proda se HIŠA
priprav. za trgovino ali gostilno, z elektr. razsvetljavo, vodovodom in velikim vrtom, s takojšnjo uselitvijo, tik gl. ceste, po zelo ugodni ceni. Novi Vodmat št. 2—3, Matija Erklavec, posestnik.

Gonilna Jermena
v znani prvovrstni izdelavi nudi najceneje **CARL BUDISCHOVSKY & SÖHNE**, Wien. — Zastopstvo in založa za Slovenijo: **RUDOLF DERZAJ** — Ljubljana, Stomska ul. 1.

Družabnik!
Kateri vsled starosti ali dr. razmer onemogli trgovci bi sprejel agilnega in vestnega družabnika? Ponudbe na upravo >Slovenca< pod št. 177: >Družabnik< št. 177

NAJBOLJŠA REKLAMA se oglasi v >Slovenca<.

Zasebni učni zavod Ant. Rud. Legat v Mariboru

Novi tečaj za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo, knjigovodstvo in arbohrvaščino (tudi posamezni pouk) začetak dne 24. februarja 1925.

Vpisovanja in prospekti v specialni trgovini s pisalnimi stroji in pisarniškimi potrubčinami
Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, samo Slovenska ulica 7,
telefon 100. Nobena podružnica! Lastna specialna delavnica za popravila pisarniških strojev.
Maribor, dne 11. januarja 1925.

Jeclanje

in vsa druga motenja govora, ki obtežujejo življenje tudi najbolj nadarjenim, se radikalno in za vedno odstranijo pri osebah vsake starosti in stanu po novo predelani metodi prof. Neumanna, ki se opira na naravni temelj jezikovnih zakonov. Nad 500 zahval in priznanic od oseb, ki so trpele na motenju govora ter od ugled. zdravnikov in strokovnjakov.

Prijave se sprejemajo v nedeljo, ponedeljek in torek 18., 19. in 20. januarja v hotelu »SLON«, L. nadstr., soba 18, med 10.—1. in 3.—5. uro.

Agitirajte za naše časopise!

Kroji (muštri)

za dame in gospode, preizkušeni, da pristojajo brez preizkušnje. Zelo praktični za trgovce konfeksionarje. Z natančnim poukom — izdeluje iz trdega papirja in razpošilja od ministrstva za trgovino in industrijo koncesionirana

krojna šola

Ljubljana, Židovska ulica 5

Brojačem in šiviljam treba poslati samo mero.

Gledališča, društveni odri itd.

V. Skrušny, dekoracijski slikar Narodnega gledališča v Ljubljani, sprejema naročila!
Knaflcova ulica — slikarski atelje.

Velika zaloga šivalnih potrebščin, modnega nakita, svile, baržuna itd. itd. itd. pri

A. Sinkovec nasl. R. Soss

Ljubljana, Mestni trg št. 19

Šivilje in krojači znaten popust!
Se pošilja dnevno po pošti!

Išče se prva pisarniška moč

za znatno TEHNIŠKO TRGOVINO v Novem Sadu; ista mora biti perfektna v hrvaški in nemški korespondenci. — Ponudbe z referencami in pogoji plače naj se pošljejo pod štiro »STALNO MFSTO« — na SCHMOLKA, oglasni zavod, NOVI SAD, Futoški p. 2

Zahvala.

Ob prerani in prebriski izgubi našega ljubljenelega soproga, očeta, sina, brata, svaka in strica, gospoda

VIKTORJA KORSIKA

nam je došlo toliko izrazov sočutja in sožalja, da se nam ni moglo zahvaliti vsakemu posebej, temveč blagovolijo naj vsi, ki so sočustvovali z nami, sprejeti tem potom našo odkritosrčno zahvalo.

Predvsem je naša dolžnost izreči prisrčno zahvalo darovalcem krasnih vencov in šopkov, Zadrugi umetno trgovaških vrtnarjev za Slovenijo, Zadrugi trgov. vrtnarskih obrtnika za Hrvaško in Slavonijo v Zagrebu, Saveza trgov. vrtnarskih obrtnika kraljevine SHS, Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, Costilničarski zadrugi ter vsem drugim obrtnim zadrugam, ženskimi organizacijam, deputaciji oficirskega zbora in moštva 8. žen. puka in Sokolu I. za častno spremstvo na njega poslednji poti. Zahvaljujemo se nadalje pevskega društva »Slavce« in »Ljubljanski Zvon« za prekrasno petje in žalostinke in vsem onim, ki so tako mnogobrojno spremlili našega nepozabnega pokojnika k večnemu počitku. Posebej se še zahvaljujemo pred. gosp. trnovskemu župniku Finžgarju za tolažeče obiske med boleznijo in ob smrti, ter cenj. tovarišem blagopojnika, ki so mu izkazali poslednjo čast s tem, da so prenesli krsto iz cerkvice na pokopališču do njegovega zadnjega bivališča.

Še enkrat iskrena zahvala vsem in vsakemu!

Žalujoči obitelji Korsika.

Potrtega srca in v najgloblji tugi javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljeni soprog in oče, gospod

Anton Verbič

trgovec in posestnik

danes jutraj ob 7. uri, po kratki in mučni bolezni, v 52. letu starosti, previden s tolažili svete vere, boguvdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 15. t. m. ob 3. uri popoldne.

Sv. maša zadušnica se bo brala v petek 16. t. m. ob 1/8. uri zjutraj.

SEVNICA, dne 13. januarja 1925.

Žalujoča žena in otroci.

Potrjim srcem javljamo, da nam je preminula naša nepozabna in predobra žena, mamica, sestra, tašča in teta, gospa

Alojzija Ferjančič, roj. Baškovec

Kratka zavrtna bolezen je strla danes v zgodnjih jutranjih urah nit njenega življenja.

K večnemu počitku jo položimo v petek, dne 16. januarja ob 9. uri na pokopališču v Gorenjem Logatcu.

Gorenji Logatec, dne 14. januarja 1925.

Ivan Ferjančič, posestnik in gostilničar, soprog.

Malči Baričevićeva, sodnikova soproga, Elči Ferjančičeva, hčeri. — Josip Baričević, sodnik, zet. — In vsi ostali sorodniki.

Brez posebnega obvestila.

Jutranja zvezda.

Napisal H. Rider Haggard. Iz angleščine prevod Peter M. Cernigoj.

(Dalje.)

67

»Ti si le preskromen, Kaku,« je rekla kraljica. »Ukaži mu, o faraon, naj razlije luč svoje modrosti na nas, ker gotovo pozna resnico.«

»Da, da,« je odvrnil Abi, »on jo pozna, on ve vse. Kaku, ne brani se, razloži nam sen njenega veličanstva.«

»Ne morem, nočem,« je privrelo iz starega zvezdoznanca. »Vprašaj mojo ženo, gospo Meritro tamle, ona je modrejša od mene.«

»Moja dobra prijateljica Meritra mi je vedno povedala svojo misel,« je rekla kraljica, »sedaj hočem slišati tvojo. Prerok mora govoriti, kadar ga bogovi kličejo, — ali,« je pristavila tiho, »ne sme več biti prerok, ker vara bogove, ko prikriva njih visoki svet.«

Sedaj se Kaku ni mogel več izviti; bal se je že samega Ramesovega imena in je sklenil sam pri sebi, da bo razložil sen tako, naj faraon čaka Ramesovega napada v Thebah, in je tudi začel tako govoriti, dočim so vsi pozorno poslušali. Toda ko je govoril, je začutil bleščeči pogled duha, ki se je imenoval kraljico, na sebi in jezik mu je govoril prav tisto, česar ni hotel reči.

»Luč sveti v meni,« je kričal, »in vidim, da je druga prikazen njenega veličanstva prava prikazen. Z armado moraš odriniti, o faraon, do Južnih vrat in se tam spoprijeti z upornikom Ramesom, da se stvar konča, kakor se mora končati.«

»Kakor se mora končati? In kako se mora končati?« je vpil Abi.

»Gotovo tako, kakor je njeno veličanstvo sanjalo,« je odgovoril Kaku. »Naloženo mi je, naj ti povem, da moraš iti do Južnih vrat.«

»Zelet bi, naj bi bila Južna vrata nato naložena, zli prerok,« je vzkliknil Abi. »Komaj dve leti vladam v Egiptu in glej, tri vojske so bile moj delež, vojska proti narodu Sirije, vojska proti prebivavcem puščave in vojska proti barbarom, ki so udri v Spodnje dežele. Ali moram sedaj, v teh letih, začeti novo vojsko s strašnimi sinovi iz Keša? Naj pride ta pes Rames, če hoče priti, in obesim ga tukaj na vrata Theb.«

»Ne, ne, o faraon,« je odvrnil Kaku, »naloženo mi je, naj ti povem, da ga moraš obesiti v puščavi stotine milj daleč od Theb. Tako razlagam prikazen; to je ukaz bogov.«

»Bogovi so govorili po ustih svojega preroka,« je vzkliknila kraljica s trepetajočim, zmagovalnim glasom. »Pripravimo se torej, o faraon, duhovniki, svetovavci in kapitani egipčanski, da odrinemo do Južnih vrat in obesimo tamkaj psa Ramesa v puščavi! Tako bodo Egipt in egipčanski kralj in egipčanska kraljica rešeni nevarnosti in bodo mirno živeli in bogastvo Zlatega mesta se bo med vse vas razdelilo.«

»Da, da,« so odgovorili duhovniki, svetovavci in kapitani, in vreščeči glas Kakujev je, še vedno proti njegovi volji, vodil ta zbor, »pojdimo takoj in njeno veličanstvo naj nas spremlja!«

»Spremljati vas hočem,« je rekla kraljica. »Čeprav sem le ženska, ali naj se plašim tega, česar se faraon, moj gospod ne plaši? Ko se pomladi mesec, odjadramo.«

Tisto noč sta se Abi in Kaku razovarjala sama.

»Kaj si storil?« je vprašal Abi. »Ali se ne spominjaš besed, ki mi jih je govoril rajni faraon v strašni prikazni tisto noč v Memfidi, ko mi je ukazal, naj si vzamem kraljico, ki sem jo želel, za ženo? Ali se ne spominjaš, da mi je ukazal, naj vladam z njenim pravom, dokler ne srečam nekega Ramesa, Mermesovega sinu, in z njim berača, ki bo imel drugo sporočilo zame?«

»Spominjam se,« je odgovoril Kaku z volilim glasom.

»In kakšno bo, meniš, sporočilo, ki nam ga prinese ta Rames ali berač? Ali ni to sporočilo o moji in tvoji smrti? In grob so nama šele včeraj dogotovili.«

»Skoraj gotovo bo tako, gospod.«

»Zakaj si torej razložil kraljičin sen tako, da moram hiteti proti jugu, kjer me čaka Rames — in moja usoda!«

»Ker nisem mogel drugače,« je vzdihoval Kaku. »Tisti duh, ki se imenuje kraljico, me je prisilil. Abi, za naju ni rešitve; v zanki usode sva — razen, razen, če si upaš — — in je pomenljivo pogledal na meč, ki je visel ob faraonovem boku.«

»Ne, Kaku,« je odgovoril, »ne, ne upam si. Živiva, dokler se da; kaj naju čaka onstran vrat, to veva.«

»Ah,« je ječal Kaku, »onstran Južnih vrat, kjer bova srečala maščevavce Ramesa in tistega berača, ki nama prinaša sporočila.«

XVIII. poglavje.

Božja sodba

Zopet so bili minili trije meseci in veliko vojsstvo faraonovo je taborilo onstran Južnih vrat in faraonove vojne ladje so bile goste zasidrane ob obeh obrežjih Nila. Tako so se bili pripravili za bitko, zakaj voluni so sporočili, da se general Rames,

gospod v Kešu, naglo bliža proti severu, čeprav s tako majhno armado, da jo bo lahko uničiti. Zato je Abi tamkaj čakal, da jo uniči brez težave, in strašna kraljica se mu ni upirala; zdelo se je, da je tudi ona zadovoljna s čakanjem.

Nekega večera, ko je solnce zašlo, so naznanili, da so se Ramesove čete pojavile in zasedle gorovje na desnem bregu Nila ter se utaborile okrog Amenovega templja, ki je stal tamkaj že več tisoč let.

»Dobro,« je rekla kraljica. »Jutri mu pojde faraon nasproti, da konča to reč. Kajne, faraon?« in ga je pogledala s svojimi bleščečimi očmi.

»Da, da,« je odgovoril Abi, čim prej, tem bolje, ker sem že naveličan in bi se hotel vrniti v Thebe. Pa vendar, je pristavil s slabotnim, negotovim glasom, »teji vojski nič kaj ne zaupam, sam ne vem zakaj. Kaj opazuje tako natanko na nebu, o Kaku?«

Tedaj so se oči kraljevskih svetovavcev obrnile k vezirju Kakuju; videli so, da je zelo vznemirjen.

»Poglejte!« je rekel in pokazal s trepetajočim prstom na oblake.

Pogledali so in videli prav nad večerno zarjo zelo svetlo in čudovito zvezdo ter blizu nje drugo, bolj blede zvezdo; zdelo se je, kakor da jo hoče prva zakriti.

»Amenova zvezda,« je hropel Kaku s trepetajočim glasom, »in tvoja zvezda, o faraon. Amenova zvezda jo bo pogoltnila, tvoja zvezda zahaja in nihče je ne bo videl nikoli več. O Abi, kar sem pred mnogimi leti napovedal, se izpolnjuje. Tvoj dan je, končan, tvoja noč se bliža, o Abi.«

»Če je tako,« je kričal Abi v srdcu in grozi, »bodi prepričan, pes, da se bo tudi tebi tako godilo.«

Ko je še govoril, se je zaslislalo glasno vpitje in takoj nato je planila sredi mednje Meritra, Kakujeva žena.

Barvne trakove, ogljeni-, povošeni-, kopirni papir, hektografični zvitki in druge potrebščine pri L. Baraga, Selenburgova ul. 61/1.

CROBATH Ustanovil. 1863 Na dobroti Na dronol... blago vse vrste v levi izčert.

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini A. & E. SKABERNE - Ljubljana, Mestni trg 10.

Nad 120 milijonov kron sem izplačal sorodnikom AMERIKANCEV v zadnjih letih kot zavarovalnine, odškodnine...

Neveste pozor! 160 cm široko, zelo močno belo platno za rjube meter po Din 32... IVAN SAVNIK, KRANJ.

Postuje po celi Jugoslaviji. Ustanovljena leta 1913. - Delniška glavica znaša 3,000.000 Din v zlatu.

JUGOSLAVIJA

Splošna zavarovalna družba. Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani... Pisarna: Dunajska cesta št. 15. Telefon 571.

FRANC ERJAVEC, PRI ZLATI LOPATI, trgov. z železino, LJUBLJANA... Valvazorjev trg št. 7.

MODROCI

spodnji 1650 K, gornji afrikasti 1500 K, zimnati 3400 K. - Lastni izdelek. - Močno blago. Rud. Radovan - Ljubljana

Najboljši Eivalni stroj je edino to Josip Petelinc-a znanke Grizner in Adler... Ljubljana Bilca Pračernovega sponznika, ob vodi...

American Line, Cunard Line, Red Star Line, White Star Line, White Star, Dominion Line. Pojasnili in vozne rede je dobiti pri: Jugoslov. Ekspres Agenciji d. d.

Pozor, ženini in neveste! KO nakupujete BALO - OGLEJTE SI še našo ZALOGO POHIŠTVA... »LIPA«, z. z. o. z. - ŠT. VID PRI LJUBLJANI.

Samo na 1 besedo! in sicer na varstveno znamko »Elsa« moramo paziti, ako nam je do najboljših MIL LEPOTE in ZDRAVJA.

ELSA - LILIJNO - MLEČNO MILO, prvovrstno cvetlično milo, stori kožo mehko in nežno. ELSA - GLICERINOVO MILO, vpliva izrecno na roke, ki trpe vsled dela in mraza.

ELSA - BORAKSOVO MILO je najpriljubljeneje sredstvo za odstranjenje fatalnih peg, prischev itd. ELSA - KATRANOVO MILO za lase in glavo. Končno ELSA - MILO ZA BRITJE, posebno fine vrste.

Za POIZKUS 5 kosov Elsa-mila v obliki steklenic, z zavojnico in poštnino 52 Din, toda le tedaj, ako se pošlje denar naprej. Po povzetju 10 dinarjev več, torej 62 Din. Naročila nasloviti na: EUGEN V. FELLER, lekarnar, v Stubičji Donji, Elsa trg 16 - Hrvatska.

ČAJNA ROČKA "popolna" ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI IN OBENEM NAJFINEJŠI. ČAJ V GORAH. Image of a woman holding a teacup.

Našim rodbinam priporočamo našo pravo domačo Kolinsko cikorijo izvrsten pridelatek za kavo.

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke A. & E. SKABERNE - Ljubljana, Mestni trg 10.

Hiša skoraj nova, in zraven nekaj vrta, se prodaja. Oddaljena pol ure od Bleda. Cena 30.000 Din. - Jožefa Bernard, Grad št. 62, p. Bled.

Laško BRINJE se dobi pri FR. POGACNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 6059

Na brakadi pred Božičem v BOROVNICI se je izgubil lovski pes

resast Istrijanec, rujav, po prsih in koncem repa bel. Sliši na ime »Mekel«. Kdor bi ga pripeljal ali pa podal točne podatke, kje se pes dobi, naj se obrne na Ivana Magušarja, ravnatelja Konzervne tovarne na Vrhniki pri Ljubljani - proti nagradi 300 dinarjev. 81

Vajenca za kovaško obrt sprejme F. HROMEK, Podgorica, pošta Dol pri Ljubljani. 113

Volneno in perilno blago kakor tudi vse vrste manufakturnega blaga dobite v veliki izbiri in po ugodnih cenah pri tvrdki R. Miklauc Ljubljana Lingarjeva ulica - Medena ulica - Pred Skotijo. Zahtevajte cenik ali vzorčno knjigo.

Halo! Tekma! Halo!

Ker hočemo našo kremo za čevlje, znamka »Lebin«, obirno vpeljati in vsakogar prepričati o izvršni kvaliteti, smo razpisali natečaj, ki se vrši od 1. januarja do 15. februarja 1925.

NAGRADE: 1. nagrada 1000 Din v gotovini. - 1. nagrada 40 duc. kreme »Lebin«. - 1. nagrada 20 duc. kreme »Lebin«. - 1. nagrada 10 duc. kreme »Lebin«. - 12. nagrad 1/4 kg kreme »Lebin«.

POGOJI: Vsak tekmovalac mora: 1. rešiti uganke; 2. poslati v pismu svoj natančni naslov ter priložiti 10 Din. - Vsak tekmovalac dobi po pošti 1 skatlo kreme »Lebin«, četudi ni uganke pravilno rešil. Na vsakem ovitku bo označena številka dotičnega tekmovalca. - Žrebalo se bo dne 15. februarja ter pride za prvo nagrado brzojavno obvestilo, za vse druge pa pismeno.

Uganke: van, Ba, ber, E, Ljub, vem, No, Ija, va, I, nat, na, L. mesto na Kranjskem. - E. prva ženska na svetu. - B. kje se največ žita v Jugoslaviji pridelava. - I. ime moškega spola. - N. mesec v letu.

Pismo je poslati na: Kem. tvornico »LEBIN«, HOČE pri Mariboru.

Prva novost pomladanske in letnega blaga Prepr. ča te se pred nakupom! Da se dobi dobro in trpežno blago, za moške in ženske obleke, in vse druge potrebščine samo Češki izdelek pri CEŠNIKU Ljubljana, Lingarjeva ulica. Opozorjam neveste in ženine pri na lupo šivilje in krojače! Cene izredno padle! Po potrebi strogo poslušati!

Vajenca starega pod 14 let, sprejem takoj s hrano in stanovanjem pri meni. FR. WISJAN, lakhtar in sedlar, Kolodvorska ulica št. 25 - Ljubljana. 164

Lepo posestvo naprodaj z vsemi gosp. poslopji. Hiša nova, pripravnna za kako obrt, zraven vodna moč. Na posestvu se lahko redi 3 glave živine. Več se izve GOLOBRDO št. 25 - Medvode. 220

Najcenejšo strešno OPEKO iz cementa, dobite pri trgovcu KOZELJU v Mokronogu na Dolenjskem. 196

Sprejme se zdrav KMEČKI FANT, ki ima veselje do čevljarstva. - Janko Zalet, čevljar, Fužine št. 6, p. Sp. Hrušica pri Ljubljani. 50

UMETNA GNOJILA posebno žilindro, kalijevo sol, se dobe po najnižjih cenah pri FR. GORJANC in KOMP., KRANJ.

SENOŽET (sedaj njiva) za Ježo, ležeča 10 minut od državne ceste v Kozarjah, prodam na javni dražbi 18. t. m. ob 3 popoldne, ali tudi preje doma. Vzklicna cena za oral 10.000 Din. Več pove VAL. BABNIK, pošta ŠT. VID pri Ljubljani, Glinca 9. 181

Prevozni mlini

za domače mletje (pogon 3 KS), so na ogled in naprodaj pri PODBOJ, Sv. Petra cesta 95, Ljubljana. 137

Reklamni razpis nagrad.

Da seznanimo čim širši krog občinstva z »REICHEL« esencami, ki omogočajo, da si lahko vsak sam z malimi stroški in brez težko izgotovi najfinjši liker, žganje itd., razpisujemo v smislu spodaj navedenih pogojev nagrade za pravilno rešitev sledeče uganke: A J A N U O K E E G S L D R I A J V A L S

Črke je razporediti tako, da dajo ime znane kraljevine in njenega kralja. POGOJI:

1. Razpis traja do 15. februarja 1925. 2. Z vsako rešitvijo je poslati znesek po Din 25.- in je navesti, katero izmed naslednjih esenc želi rešitelj prejeti:

- a) za izgotovitev ruma (Jamaica); b) za izgotovitev tropinovca; c) za izgotovitev likerja Chartreuse d) za izgotovitev damskega likerja; e) za izgotovitev Cherry Brandy; f) za izgotovitev malinovca.

Esenca se dostavi vsakemu brez ozira na rešitev uganke. 3. Rešitve uganke, prispelle po 15. februarju 1925, se pri razdelitvi nagrad ne bodo upoštevale. Istotako se ne bodo upoštevale rešitve brez pošiljate zneska po 25 Din.

4. Vse rešitve in nakazila je nasloviti na: »ELRA«, družba z o. z. (Reklamni oddelek), Viš pri Ljubljani.

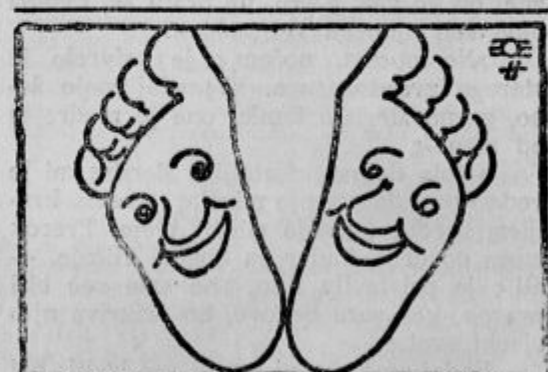
5. Imena in naslovi nagrađenih rešilcev se objavijo na tem mestu v nedeljo 8. marca 1925.

6. Vsaka v smislu teh pogojev napravljena pravilna rešitev dobi tekočo številko, in sicer po vrsti dospelosti. Na podlagi te numeracije se bodo priznale in izplačale sledeče nagrade:

Prvi in nadalje vsaki 50 rešitvi nagrada po 100 D Vsakemu 10. nagrad. rešilcu še posebej 500 D Vsakemu 25. nagrad. rešilcu še posebej 1000 D Vsakemu 51. nagrad. rešilcu še posebej 2000 D Vsakemu 100. nagrad. rešilcu še posebej 5000 D

7. Pravilna rešitev uganke se nahaja v zapечатni kuverti pri g. notarju Halnerju v Ljubljani, v čigar navzočnosti se bodo dne 21. februarja t. l. ob 16. uri tudi nagrade priznale in porazdelile. Opomba: Na dopise itd., ki bi bili v zvezi s tem razpisom, se ne bo odgovarjalo.

»Elra« trgovina kosmetičnih, toaletnih in kemičnih predmetov, d. z o. z., VIČ pri Ljubljani.

Vaše noge se veselo

radi rednega noževanja v Burgit-kopelji za noge, katere čudovito polži in okrepiti izmučene živce na nogah, one, da loho in odstrani bolešno otekle. Po Burgit-kopelji za noge hodite lahko in elastično kakor angeli po oblakih. Delate največje tere, ne da bi omagali. Obenem se sabrani tvorba kurjih ošev; če jih pa že imate, potem položite nanje takoj Burgit-obliž koper kurja oševa, ki vas osvobodi v nekaj dneh temeljito in brez bolečin. Vaš drobitelj ali lekarnar ima Burgit. Parite pa pri nakupu točno na izviral zavoj »Burgit« in odklanjajte ponaredbe. Cena izviralnega zavoja za kosca: Burgit-sredstvo oper kurja oševa Din 4.-, Burgit-obliž za poplate Din 2.-, Burgit-kopelji za noge Din 5.-. Družba BURGIT, Freilassing (Bayern). Glavni zastopnik: Ivan Sveteč, Novomesto (Slovenija).

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57 in 470. Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Brzolv.: Gospobanka. Račun poštnega čekovnega urada za Slovenijo št. 113/43 v lastni palači (vis à vis hotela »Union«). Račun poštnega čekovnega urada v Zagrebu št. 39.080. Podružnice: Celje, Džakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.-, vloge nad K 600,000.000.-. Daje trgovaške kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene šrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. - Urejevanje amerišk/h zapuščin. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.